

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av utlänningslagen och 1 § i lagen om studiestöd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att utlänningslagen och lagen om studiestöd skall ändras. Genom propositionen genomförs rådets direktiv om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning.

Direktivet har till syfte att samordna tredjelandsmedborgares rättsliga ställning i förhållande till medlemsstaternas egna medborgare och deras rättsliga ställning samt förenhetliga villkoren för att bevilja och återkalla uppehållstillstånd för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare genom att tillnärma medlemsstaternas nationella lagstiftning. Ett enhetligt EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta underlättar tredjelandsmedborgarnas rörlighet inom unionen. Familjemedlemmar inom kärnfamiljen garanteras rätt att flytta från en medlemsstat till en annan i sällskap med en person som beviljats ställning som varaktigt bosatt.

I propositionen föreslås att i utlänningslagen intas bestämmelser om ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Detta tillstånd beviljas tredjelandsmedborgare efter fem års vistelse i landet. I lagen intas en särskild bestämmelse om beviljande av uppe-

hållstillstånd för tredjelandsmedborgare som fått ställning som varaktigt bosatta i en annan medlemsstat och slår sig ned i Finland. På tredjelandsmedborgare som är varaktigt bosatta i en annan medlemsstat och kommer till Finland för att arbeta här i landet skall samma bestämmelser tillämpas som i fråga om andra tredjelandsmedborgare. Arbetet här skall omfattas av prövning av om arbetskraft står till förfogande.

I utlänningslagen föreslås ändringar som direktivet förutsätter i bestämmelserna om olika slags uppehållstillstånd, koderna i uppehållstillstånd, ansökan om uppehållstillstånd och uppehållstillståndsmyndigheter och om när uppehållstillstånd återkallas eller upphör att gälla samt om utvisning.

I bestämmelsen om tillämpningsområdet för lagen om studiestöd föreslås ett tillägg som upptar EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. En tredjelandsmedborgare som innehar ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta skall enligt lagen ha rätt till studiestöd.

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLLSFÖRETECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRETECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	4
1. Inledning.....	4
2. Nuläge	4
2.1. Direktivet om varaktigt bosatta.....	4
2.1.1. Allmänna bestämmelser	5
2.1.2. Varaktigt bosatt tredjelands medborgares ställning i medlemsstaten	5
Beviljande av ställning som varaktigt bosatt och uppehållstillstånd	5
Varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares ansökan om uppehållstillstånd.....	6
Varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares uppehållstillstånd och dess karaktär	7
Återkallande eller förlust av ställningen som varaktigt bosatt och uppehållstillståndet.....	7
Motivering till beslutet, delgivning och sökande av ändring	7
Likabehandling i förhållande till medlemsstatens egna medborgare	8
Utvisning.....	8
Förmånligare nationella bestämmelser.....	8
2.1.3. Vistelse i en annan medlemsstat	9
Förutsättningarna för vistelse i en annan medlemsstat.....	9
Familjemedlemmar.....	10
Grunderna för att vägra uppehållstillstånd	10
Prövning av ansökan och utfärdande av uppehållstillstånd	11
Motivering till och delgivning av beslutet samt sökande av ändring	11
Likabehandling på arbetsmarknaden.....	11
Återkallande av uppehållstillståndet och återtagandeskyldighet.....	12
Förvärv av ställning som varaktigt bosatt i den andra medlemsstaten	12
2.1.4. Slutbestämmelser	12
Kontaktpunkter	12
2.2. Lagstiftning och praxis.....	13
2.2.1. Allmänna bestämmelser	13
2.2.2. Varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares ställning i Finland.....	13
Permanent uppehållstillstånd	13
Grunderna för att vägra permanent uppehållstillstånd.....	14
Återkallande av permanent uppehållstillstånd och permanent uppehållstillstånd som upphör att gälla	15
Utvisning ur landet	15
2.2.3. I en annan medlemsstat varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i Finland.....	16
Inresa i landet och laglig vistelse	16
Villkor för beviljande av uppehållstillstånd och ansökan om uppehållstillstånd	16
Familjemedlemmar.....	16
2.3. Genomförandet av direktivet i vissa av unionens medlemsstater	17
2.4. Bedömning av nuläget	18

Artiklar i direktivet, som förutsätter ändringar i lagstiftningen.....	18
3. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	21
3.1. Målsättning.....	21
3.2. Alternativ.....	21
Uppehållstillstånd för varaktigt bosatta	21
Prövning av om arbetskraft står till förfogande	21
3.3. De viktigaste förslagen.....	22
4. Propositionens konsekvenser	23
4.1. Ekonomiska konsekvenser	23
4.2. Konsekvenser för myndigheterna	23
4.3. Samhälleliga konsekvenser	24
5. Beredningen av propositionen	24
6. Samband med andra propositioner.....	25
DETALJMOTIVERING.....	26
1. Lagförslag.....	26
1.1. Utlänningslagen.....	26
1.2. Lagen om studiestöd	35
2. Närmare bestämmelser och föreskrifter.....	36
3. Ikraftträdande.....	36
4. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	36
LAGFÖRSLAGEN.....	37
om ändring av utlänningslagen	37
om ändring av 1 § i lagen om studiestöd.....	42
BILAGA.....	43
PARALLELLTEXTER.....	43
om ändring av utlänningslagen	43
om ändring av 1 § i lagen om studiestöd.....	53

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Rådet har den 25 november 2003 godkänt ett direktiv om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (2003/109/EG), nedan *direktivet om varaktigt bosatta*.

Bestämmelserna om uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare ingår i 4 kap. i utlänningslagen (301/2004). En helt reviderad utlänningslag trädde i kraft den 1 maj 2004. På det nationella planet bereddes en samlad översyn av utlänningslagen (RP 28/2003 rd) samtidigt som direktivet om varaktigt bosatta i unionens råd. Avsikten var att i samband med att lagen omarbetades beakta på förhand de behov av ändringar som Europeiska unionens regelverk skulle medföra. I det skedet var det ännu inte helt klart vilka ändringar som direktivet kommer att kräva. Vissa justeringar som genomförandet av direktivet förutsätter måste således ytterligare vidtas i utlänningslagen.

2. Nuläge

2.1. Direktivet om varaktigt bosatta

Genom direktivet om varaktigt bosatta får tredjelandsmedborgare som vistats minst fem år inom någon av EU:s medlemsstater rättigheter som är så gott som identiska med unionsmedborgarnas rättigheter och samordnas medlemsstaternas lagstiftning när det gäller att bevilja utlänningsställning som varaktigt bosatta och återkalla denna ställning. Genom direktivet garanteras varaktigt bosatta likabehandling och samma ställning överallt inom EU:s territorium, oberoende av inom vilken medlemsstat respektive person är bosatt.

Tredjelandsmedborgare som uppfyller de i direktivet föreskrivna villkoren för varaktigt bosatta skall beviljas ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som gäller i minst fem år. Medlemsstaterna kan fortsättningsvis tillämpa förmånligare nationella bestämmelser när de beviljar permanenta uppehållstillstånd eller uppehållstillstånd som gäller tills vidare. Upphållstillstånd

som beviljats på basis av förmånligare villkor ger emellertid inte i direktivet föreskriven rätt att vistas i de övriga medlemsstaterna.

I direktivet definieras villkoren för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares vistelse i en annan medlemsstat. Efter att ha förvärvat ställningen som varaktigt bosatta i den första medlemsstaten kan tredjelandsmedborgare lättare slå sig ned i en annan medlemsstat för att arbeta, idka näringsverksamhet, studera, genomgå yrkesutbildning eller av annat skäl. Direktivet garanterar även medlemmar av kärnfamiljen rätt att för fortsatt familjesammanhållning bosätta sig tillsammans med en varaktigt bosatt person i en annan medlemsstat. Ett villkor är att familjen redan var bildad i den första medlemsstaten.

Direktivet reglerar inte rätten till inresa, härvid tillämpas fortsättningsvis Schengenregelverket samt nationella bestämmelser. Om medlemsstaten tillämpar Schengenregelverket är vistelsen med ett av medlemsstaten beviljat uppehållstillstånd laglig under högst tre månaders tid. Unionens alla medlemsstater, bl.a. de nya medlemsstaterna, hör emellertid inte till Schengenområdet. Härvid kan en medlemsstat kräva visum för inresa i landet av tredjelandsmedborgare som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat.

Direktivet gäller tredjelandsmedborgare, som har vistats lagligen och oavbrutet inom den första medlemsstatens territorium under fem års tid med undantag för studerande, personer bosatta på grundval av tillfälligt skydd eller alternativa skyddsformer, flyktingar, personer som vistas i landet av tillfälliga skäl samt personal vid främmande staters diplomatiska eller konsulära beskickningar, delegationer och staternas representation i deras förbindelser med internationella organisationer eller deras familjemedlemmar.

Den viktigaste förutsättningen för att förvärva ställningen som varaktigt bosatt är att tredjelandsmedborgaren förfogar över tillräckliga och regelbundna medel för att försörja sig själv och sina familjemedlemmar.

Direktivet innehåller förfaranderegler för

prövning av ansökan om uppehållstillstånd samt rätten att anföra besvär.

En medlemsstat kan enligt direktivet vägra bevilja ställning som varaktigt bosatt av skäl som rör allmän ordning och säkerhet.

Direktivet om varaktigt bosatta är indelat i fyra kapitel. Kapitel 1 (artiklarna 1—3) i direktivet redogör för direktivets innehåll, definitioner och räckvidd och kapitel 2 (artiklarna 4—13) behandlar tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt bosatta i den medlemsstat som beviljat denna status. Direktivets kapitel 3 (artiklarna 14—23) upptar bestämmelser om tredjelandsmedborgares vistelse i andra medlemsstater än den medlemsstat som beviljat dem ställning som varaktigt bosatta. Kapitel 4 (artiklarna 24—28) i direktivet omfattar slutbestämmelser.

2.1.1. Allmänna bestämmelser

Artikel 1. I direktivet fastställs villkoren för en medlemsstats beviljande och återkallande av ställningen som varaktigt bosatt för tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatt på dess territorium, inklusive de rättigheter som är förbundna med denna ställning. Dessutom fastställs villkoren för tredjelandsmedborgare att slå sig ned i andra medlemsstater än den som beviljat tredjelandsmedborgaren ställningen som varaktigt bosatt.

Artikel 2. Artikeln redogör för de definitioner som direktivet upptar. Den nämner sju definitioner: a) tredjelandsmedborgare, b) varaktigt bosatt, c) första medlemsstat, d) andra medlemsstat, e) familjemedlemmar, f) flykting och g) EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Artikel 3. Direktivet tillämpas på tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på en medlemsstats territorium. Direktivet tillämpas inte på tredjelandsmedborgare bosatta i medlemsstaten för att ägna sig åt studier eller genomgå yrkesutbildning. Direktivet tillämpas inte heller på flyktingar, personer som är bosatta på grundval av tillfälligt skydd eller alternativa skyddsformer eller som ansökt om uppehållstillstånd på ovan nämnda grunder och väntar på beslut. Dessutom tillämpas direktivet inte på personer bosatta av tillfälliga skäl, exempelvis på basis av au pair-avtal eller som säsongarbetare. Direktivet tillämpas inte på arbetstagare ut-

stationerade till ett annat land av en tjänsteleverantör för att tillhandahålla gränsöverskridande tjänster eller i egenskap av leverantör av gränsöverskridande tjänster eller personer, vilkas uppehållstillstånd avsiktligt begränsats.

Direktivet tillämpas inte heller på personer, vilkas rättsliga ställning grundar sig på 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser (FördrS 4/1970), 1963 års Wienkonvention om konsulära förbindelser (FördrS 50/1998), 1969 års New Yorkkonvention om särskilda delegationer eller 1975 års Wienkonvention om staters representation i deras förbindelser med internationella organisationer av universiell karaktär. Finland har tillträtt endast de två först nämnda konventionerna.

Direktivet tillåter tillämpning av förmånligare bestämmelser i bilaterala eller multilaterala avtal som ingåtts mellan gemenskapen eller gemenskapen och dess medlemsstater och tredje land, eller som bilaterala avtal mellan en medlemsstat och tredje land redan före den dag direktivet trädde i kraft. Förmånligare bestämmelser kan även tillämpas på basis av Europeiska bosättningskonventionen av den 13 december 1955, Europeiska sociala stadgan av den 18 oktober 1961, den reviderade Europeiska sociala stadgan av den 3 maj 1987 (80/2002) och Europeiska konventionen om migrerande arbetstagares rättsställning av den 24 november 1977.

2.1.2. Varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares ställning i medlemsstaten

Beviljande av ställning som varaktigt bosatt och uppehållstillstånd

Artiklarna 4—13 i direktivet behandlar varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares ställning i den första medlemsstaten inom Europeiska unionen.

Artikel 4. En medlemsstat skall bevilja ställning som varaktigt bosatta till tredjelandsmedborgare som varit lagligen och oavbrutet bosatta inom respektive medlemsstats territorium i fem år omedelbart före ansökan i ärendet lämnats in.

Enligt direktivet skall när nämnda bosättningsperiod räknas inte beaktas perioder, då tredjelandsmedborgare har vistats på med-

lemsstatens territorium tillfälligt eller som anställda vid främmande staters diplomatiska eller konsulära beskickningar, särskilda representationer eller staternas representation eller i egenskap av deras familjemedlemmar. Bosättningsperioder för studieändamål eller yrkesutbildning kan beaktas högst till hälften av de perioder då respektive person varit bosatt i medlemsstaten för att studera eller genomgå yrkesutbildning. Perioder av frånvaro från ifrågavarande medlemsstats territorium skall inte avbryta laglig och oavbruten vistelse ifall frånvaroperioderna är kortare än sex månader i följd och inte överstiger tio månader totalt under en fem års bosättningsperiod. I så fall räknas frånvaroperioderna in i den bosättningsperiod som krävs.

I direktivet sägs emellertid att medlemsstaterna har möjlighet att av särskilda eller exceptionella orsaker av tillfällig karaktär i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning godta att en längre period av frånvaro än den ovan nämnda inte skall utgöra något avbrott i den period som krävs och att längre perioder av frånvaro inte reducerar tiden vid uträkning av bosättningsperioden. Avvikande från det ovan nämnda kan medlemsstaten dock vid uträkningen av bosättningsperioden dra av perioder av frånvaro i anslutning till utstationering på grund av arbetsuppgifter i syfte att tillhandahålla gränsöverskridande tjänster.

Artikel 5. Medlemsstaterna skall kräva att tredjelandsmedborgare kan styrka att de förfogar över stabila och regelbundna medel för både sig själva och de familjemedlemmar de skall försörja, att medlen är tillräckliga för att försörja dem själva och deras familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna skall bedöma dessa försörjningsmedel med avseende på deras kvalitet och regelbundenhet. Medlemsstaterna får beakta nivån för minimilöner och minimipensioner innan tredjelandsmedborgares ansökan om ställning som varaktigt bosatt lämnas in. Medlemsstaterna skall också kräva en sjukförsäkring som avser alla risker, som de egna medborgarna i medlemsstaten normalt omfattas av. Medlemsstaterna kan ytterligare kräva att tredjelandsmedborgare uppfyller villkoren för integrering av utlänningar i den nationella lagstiftningen.

Artikel 6. Medlemsstaterna får vägra att bevilja tredjelandsmedborgare ställning som varaktigt bosatt av skäl som rör allmän ordning eller säkerhet. När respektive medlemsstat fattar beslutet skall den beakta allvaret i eller typen av brott mot allmän ordning eller säkerhet, eller den fara som den berörda personen utgör, och samtidigt ta vederbörlig hänsyn till bosättningstiden och befintliga band med bosättningslandet. Ovan avsett negativt beslut får inte grundas på ekonomiska överväganden.

Varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares ansökan om uppehållstillstånd

Artikel 7. För att förvärva ställning som varaktigt bosatt skall tredjelandsmedborgare lämna in en ansökan till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat, där han eller hon är bosatt. Till ansökan skall fogas dokumentation i enlighet med nationell lagstiftning som styrker att sökanden uppfyller villkoren om bosättningstidens längd, förfogar över stabila medel och sådan sjukförsäkring som krävs. Vid behov skall till ansökan läggas en giltig resehandling eller en bestyrkt kopia av denna. Bilagorna som krävs till ansökan kan också inbegripa dokumentation i fråga om lämplig bostad.

Sökanden skall skriftligen underrättas om det beslut som fattats så fort som möjligt och under alla omständigheter senast sex månader från det att ansökan lämnades in. Tidsfristen får i undantagsfall förlängas om prövningen av ansökan är av komplicerad natur. Beslutet skall delges sökanden enligt förfarandena för detta i den nationella lagstiftningen. Dessutom skall sökanden informeras om sina rättigheter och skyldigheter enligt direktivet. Ifall beslutet inte har fattats inom den ovan nämnda tidsfristen skall följderna av detta regleras av den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning.

Om kraven på bosättningstid (artikel 4), stabila och regelbundna medel samt sjukförsäkring (artikel 5) uppfylls och personen inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet (artikel 6) skall medlemsstaten bevilja respektive tredjelandsmedborgare ställning som varaktigt bosatt.

Varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares uppehållstillstånd och dess karaktär

Artikel 8. Ställningen som varaktigt bosatt inom EG skall vara permanent. Återkallande eller förlust av ställningen som varaktigt bosatt kan emellertid komma i fråga på grunder som framgår av artikel 9. Medlemsstaterna skall till tredjelandsmedborgare utfärda ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, tillståndet skall gälla i minst fem år. Uppehållstillståndet förnyas vid behov på ansökan utan särskilda åtgärder.

EG-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta kan bestå av antingen ett klistermärke eller en handling på en separat blankett. Uppehållstillståndet beviljas enligt bestämmelserna och den enhetliga standardmodellen i rådets förordning (EG) nr 1030/2002 (1) av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredje land. I punkten ” Typ av tillstånd” anges ”EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.”

Återkallande eller förlust av ställningen som varaktigt bosatt och uppehållstillståndet

Artikel 9. Varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare har inte rätt att behålla ställningen som varaktigt bosatta om det har upptäckts att denna ställning har förvärvats genom bedrägeri, utvisning verkställs genom åtgärd enligt villkoren i artikel 12 eller om vederbörande är borta från gemenskapens territorium under en period om tolv månader i följd. Medlemsstaterna kan emellertid tillåta att frånvaro som överstiger tolv månader i följd eller som motiveras av särskilda eller exceptionella orsaker inte skall medföra återkallande eller förlust av ställningen som varaktigt bosatta.

Medlemsstaterna får föreskriva att varaktigt bosatt inte längre skall ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatt om han eller hon utgör ett hot mot den allmänna ordningen, med beaktande av hur allvarliga brott respektive person har begått, men detta är inte ett skäl för utvisning enligt artikel 12.

En varaktigt bosatt person som varit bosatt i en annan medlemsstat i enlighet med kapitel III, skall inte längre ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatt som förvärvats i den första staten, om en sådan ställning be-

viljats i en annan medlemsstat enligt artikel 23.

Efter sex års frånvaro från territoriet för den medlemsstat som beviljade en tredjelandsmedborgare ställningen som varaktigt bosatt skall den berörda personen inte längre ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatt i ifrågavarande medlemsstat. En medlemsstat kan emellertid tillåta att en tredjelandsmedborgare av särskilda skäl får bibehålla sin ställning som varaktigt bosatt vid frånvaroperioder som överstiger sex år.

Ifall en tredjelandsmedborgare förlorat sin ställning som varaktigt bosatt på grund av frånvaro oavbrutet i över tolv månader i följd utanför gemenskapens territorium eller en period som överstiger sex år utanför den medlemsstats territorium som beviljat honom eller henne ställningen som varaktigt bosatt eller om denna ställning beviljats i en annan medlemsstat, bör medlemsstaterna föreskriva om förenklat förfarande för att återfå denna ställning. Förfarandet tillämpas i synnerhet när det gäller personer som vistats i en annan medlemsstat på grund av studier.

Villkoren och förfarandet för att tredjelandsmedborgare skall återfå ställningen som varaktigt bosatta skall fastställas i den nationella lagstiftningen.

Återkallande eller förlust av ställningen som varaktigt bosatta får under inga omständigheter grunda sig på att ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta har löpt ut.

Om återkallandet eller förlusten av ställningen som varaktigt bosatt inte leder till att utlänningen avlägsnas ur landet kan medlemsstaten tillåta den berörda personen att stanna på dess territorium om han eller hon uppfyller villkoren enligt den nationella lagstiftningen och inte utgör något hot mot allmän ordning eller säkerhet.

Motivering till beslutet, delgivning och sökande av ändring

Artikel 10. Ett beslut om avslag på ansökan om ställning som varaktigt bosatt eller om återkallande av sådan ställning skall vara motiverat. Beslutet skall delges berörda tredjelandsmedborgare enligt de förfaranden för delgivning som föreskrivs i den nationella lagstiftningen. I samband med delgivningen

skall sökanden få information om möjligheterna att söka ändring och tidsfristen för att överklaga beslutet.

Om ansökan om ställning som varaktigt bosatt avslås eller om denna ställning återkallas eller förloras eller om uppehållstillståndet i anslutning till denna inte förnyas har den berörda personen rätt att söka ändring på rättslig väg inom respektive medlemsstat.

Likabehandling i förhållande till medlemsstatens egna medborgare

Artikel 11. Varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare skall åtnjuta samma bemötande som medlemsstatens egna medborgare i fråga om tillträde till avlönat arbete eller att självständigt utöva ett yrke, förutsatt att dessa verksamheter inte anknyter till offentlig myndighetsutövning liksom anställnings- och arbetsvillkor inklusive uppsägnings- och lönevillkor. Likabehandling skall tillämpas även inom den allmänbildande och yrkesinriktade utbildningen inklusive studiebidrag och stipendier, erkännandet av yrkesexamensbevis samt betyg och övriga intyg över formell behörighet. Likabehandlingen inkluderar också social trygghet, socialhjälp och socialt skydd, skatteförmåner, tillgång till allmänt tillgängliga varor och tjänster inklusive förfaranden för att få bostad enligt den nationella lagstiftningen. Likabehandlingen gäller dessutom föreningsfrihet och frihet att ansluta sig till en arbetstagar- eller arbetsgivarorganisation eller organisation vars medlemmar utövar ett visst yrke, inklusive de förmåner organisationerna beviljar med beaktande av nationella bestämmelser om allmän ordning och säkerhet. Varaktigt bosatta har också rätt att röra sig på berörda medlemsstats hela territorium inom de gränser som fastställts i den nationella lagstiftningen av säkerhetsskäl.

När det gäller tillämpningen av bestämmelserna om utbildning, sociala förmåner, skatteförmåner, allmänt tillgängliga varor och tjänster samt föreningsfrihet och frihet att ansluta sig till fackorganisation får medlemsstaten begränsa likabehandlingen till att gälla fall där den ort, där varaktigt bosatta eller deras familjemedlemmar, för vilka de söker förmåner, är skrivna eller är berörda personers normala boningsort, befinner sig inom

medlemsstatens territorium.

Medlemsstaterna får begränsa likabehandlingen i förhållande till egna medborgare i fråga om tillträde till avlönat arbete och att självständigt utöva ett yrke i de fall, där ifrågavarande verksamhet enligt gällande nationella lagstiftning eller gemenskapens lagstiftning förbehålls egna medborgare, EU- eller EES-medborgare. Medlemsstaterna får begära bevis på lämpliga språkkunskaper för tillträde till allmänbildande eller yrkesinriktad utbildning. Tillträde till universitet får underkastas uppfyllande av särskilda utbildningskrav.

Medlemsstaterna får begränsa likabehandlingen i fråga om socialbidrag och social trygghet till grundläggande förmåner.

Medlemsstaterna får besluta bevilja kompletterande förmåner utöver förmånerna på ovan nämnda områden samt om likabehandling på andra än ovan nämnda områden.

Utvisning

Artikel 12. Medlemsstaterna får besluta om utvisning av en varaktigt bosatt endast ifall tredjelandsmedborgaren utgör ett direkt och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet. Beslutet om utvisning får inte grundas på ekonomiska orsaker.

Innan beslutet om utvisning av en varaktigt bosatt fattas skall det beaktas hur länge bosättningen i medlemsstaten har varat, den berörda personens ålder, följderna för den berörda personen och dennas familjemedlemmar och banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med hemlandet.

Den berörda personen skall ha rätt att söka ändring i beslutet om utvisning. Om en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare inte förfogar över tillräckliga medel skall han eller hon få rättshjälp på samma grunder som medborgare i den stat där vederbörande är bosatt.

Förmånligare nationella bestämmelser

Artikel 13. Medlemsstaterna får utfärda uppehållstillstånd som gäller permanent eller kontinuerligt på förmånligare villkor än de som föreskrivs i direktivet. Upphållstillstånd som beviljats på förmånligare villkor ger inte innehavaren rätt att med stöd av ka-

pitel III i direktivet bosätta sig i andra medlemsstater.

2.1.3. *Vistelse i en annan medlemsstat*

Direktivets artiklar 14—23 anger på vilka grunder tredjelandsmedborgare som beviljats ställningen som varaktigt bosatt får slå sig ned i en annan medlemsstat än den som beviljat denna ställning.

Artikel 14. Varaktigt bosatta får rätt att vistas i en annan medlemsstat än den som beviljade ställningen som varaktigt bosatta under längre tid än tre månader förutsatt att villkoren som anges i direktivet är uppfyllda.

Varaktigt bosatt får slå sig ned i en annan medlemsstat, ifall vederbörande där bedriver ekonomisk verksamhet i egenskap av anställd eller egenföretagare eller bedriver studier eller genomgår yrkesutbildning samt av andra skäl.

När det är fråga om ekonomisk verksamhet i egenskap av anställd eller egenföretagare får medlemsstaterna granska situationen på arbetsmarknaden och tillämpa sina nationella förfaranden när det gäller kraven för att tillätta en ledig plats samt för att bedriva sådan verksamhet.

Av arbetsmarknadspolitiska skäl får medlemsstaterna ge företräde åt unionsmedborgare, åt tredjelandsmedborgare om detta föreskrivs i gemenskapslagstiftningen samt åt sådana tredjelandsmedborgare som är lagligt bosatta och får arbetslöshetsersättning i den berörda staten.

Trots det ovan sagda får medlemsstaterna begränsa det totala antalet personer som skall ha rätt till uppehållstillstånd förutsatt att begränsningarna av tredjelandsmedborgares rätt till tillstånd har fastställts i den befintliga lagstiftningen redan vid tidpunkten då direktivet antogs.

Direktivet gäller inte varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares vistelse i medlemsstaterna, ifall vederbörande arbetar som en anställd utstationerad till ett annat land av en tjänsteleverantör för att tillhandahålla gränsöverskridande tjänster eller i egenskap av leverantör av gränsöverskridande tjänster.

Medlemsstaterna får i enlighet med nationell lagstiftning besluta på vilka villkor varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare, som önskar flytta till en annan medlemsstat och

vara ekonomiskt verksamma som säsongarbetare, får vistas i den andra medlemsstaten. Gränsarbetare får också omfattas av särskilda bestämmelser i den nationella lagstiftningen.

Direktivet inverkar inte på tillämpningen av relevant gemenskapslagstiftning om social trygghet för tredjelandsmedborgare.

Förutsättningarna för vistelse i en annan medlemsstat

Artikel 15. Så snart som möjligt, dock senast tre månader efter inresan i den andra medlemsstaten, skall tredjelandsmedborgare som beviljats ställning som varaktigt bosatt i den första medlemsstaten ansöka om uppehållstillstånd hos den andra medlemsstatens behöriga myndigheter.

Medlemsstaterna får också godkänna att en varaktigt bosatt ansöker om uppehållstillstånd hos den andra statens behöriga myndigheter redan medan personen fortfarande vistas i den första, dvs. medlemsstaten som beviljat tredjelandsmedborgaren ställning som varaktigt bosatt.

Medlemsstaterna får kräva att den som ansöker om uppehållstillstånd uppvisar bevis på att han eller hon förfogar över stabila och regelbundna medel tillräckliga för att försörja sig själv och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna skall i fråga om anställda, egenföretagare, studerande och personer som av andra orsaker vistas i landet (artikel 14.2) bedöma dessa försörjningsmedel med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet och får beakta nivån för minimilöner och minimipensioner. Av sökanden kan krävas en sjukförsäkring som täcker alla risker i den andra staten som de egna medborgarna i den berörda medlemsstaten i regel omfattas av.

Medlemsstaterna får kräva att tredjelandsmedborgare iakttar villkoren för integrering av utlänningar enligt den nationella lagstiftningen.

Iakttagande av integreringsåtgärder krävs inte ifall ifrågavarande tredjelandsmedborgare har anmodats att följa integreringsvillkor för att få ställning som varaktigt bosatt i den första medlemsstaten.

Berörda tredjelandsmedborgare får anmo-

das att delta i språkkurser, därtill kan myndigheterna kräva att de uppvisar ovan nämnda bevis på stabila och regelbundna medel samt sjukförsäkring.

Till ansökan skall läggas sådan dokumentation som fastställts i den nationella lagstiftningen och som visar att berörda tredjelandsmedborgare uppfyller föreskrivna villkor. Till ansökan skall fogas uppehållstillståndet för varaktigt bosatt person samt giltig resehandling eller bestyrkta kopior av dessa samt eventuellt intyg över lämplig bostad.

I synnerhet om sökanden bedriver ekonomisk verksamhet får den andra medlemsstaten anmoda den som saken gäller att uppvisa bevis på att vederbörande ifall han eller hon är anställd har ett anställningskontrakt, ett intyg från arbetsgivaren om anställning eller ett utkast till anställningskontrakt enligt villkoren i nationell lagstiftning. Medlemsstaterna fastställer vilka av de ovan nämnda intygen som krävs.

Om sökanden är egenföretagare kan medlemsstaten anmoda sökanden att uppvisa nödvändiga handlingar och tillstånd för att visa att vederbörande förfogar över medel, enligt vad som föreskrivs i den nationella lagstiftningen, för att bedriva ekonomisk verksamhet. Dessutom kan medlemsstaten kräva när personen studerar eller genomgår yrkesutbildning att vederbörande uppvisar bevis på att han eller hon skrivit in sig vid en läroinrättning för att studera där eller delta i yrkesutbildning.

Familjemedlemmar

Artikel 16. När en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare utövar sin rätt till bosättning i en annan medlemsstat och när familjen varit bildad redan i den första medlemsstaten, får familjemedlemmar som uppfyller villkoren i artikel 4.1 i rådets direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening, *nedan familjeåterföreningsdirektivet*, flytta med den varaktigt bosatta till den andra medlemsstaten eller senare följa efter dit.

Enligt familjeåterföreningsdirektivets artikel 4.1 skall medlemsstaterna tillåta inresa och vistelse för anknytningspersonens make eller maka, underåriga barn och makans eller makens underåriga barn på basis av familjeåterförening. Dessutom kan medlemsstaterna

utsträcka begreppet familjemedlem att under vissa förutsättningar omfatta en större krets än kärnfamiljen.

När varaktigt bosatt utövar sin rätt till bosättning i en annan medlemsstat och när familjen är bildad redan i den första medlemsstaten, kan personens övriga familjemedlemmar som inte omfattas av artikel 4.1 i familjeåterföreningsdirektivet få tillåtelse att följa med till den andra medlemsstaten eller följa honom eller henne dit senare.

Vid ansökan om uppehållstillstånd tillämpas bestämmelserna i artikel 15.1. Enligt ovan nämnda artikel skall varaktigt bosatt lämna ansökan om uppehållstillstånd så snart som möjligt till den andra medlemsstatens behöriga myndigheter, dock senast tre månader efter inresan i den andra medlemsstaten. Medlemsstaterna får godkänna att ansökan om uppehållstillstånd lämnas redan medan sökanden fortfarande är bosatt i den första medlemsstaten.

Den andra medlemsstaten får anmoda familjemedlem till varaktigt bosatt att samtidigt med ansökan om uppehållstillstånd visa upp sitt EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta och giltig resehandling eller bestyrkta kopior av dessa samt bevis för att han eller hon varit bosatt i den första medlemsstaten i egenskap av familjemedlem till varaktigt bosatt. Dessutom kan av familjemedlemmar krävas bevis för att de förfogar över stabila och regelbundna medel för att kunna försörja sig själva utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten, eller bevis på att en varaktigt bosatt har sådana tillgångar och försäkringar för dem. Dessutom får medlemsstaten kräva att sökanden uppvisar en sjukförsäkring som omfattar alla risker i den andra medlemsstaten. Medlemsstaterna skall bedöma dessa tillgångar med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet, också minimilöner och minimipensioner kan beaktas.

Om familjen inte redan varit bildad i den första medlemsstaten tillämpas bestämmelserna i familjeåterföreningsdirektivet.

Grunderna för att vägra uppehållstillstånd

Artikel 17. Medlemsstaterna får förkasta ansökningar om uppehållstillstånd från varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare eller

dennas familjemedlemmar om dessa personer utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet.

När beslutet fattas skall medlemsstaten beakta hur grovt eller av vilken typ det brott är, som begåtts mot allmän ordning och säkerhet av den varaktigt bosatta eller dennas familjemedlem, eller vilken fara den berörda personen utgör. Beslutet om att vägra uppehållstillstånd får inte meddelas på ekonomiska grunder.

Artikel 18. Medlemsstaterna får förkasta ansökningar om uppehållstillstånd från varaktigt bosatt eller dennas familjemedlemmar om de berörda personerna utgör ett hot mot folkhälsan.

Vägrad inresa och vägrad rätt till bosättning i den andra medlemsstaten på grund av sjukdom är motiverad endast i sådana fall, då det är fråga om sjukdomar som definierats i Världshälsoorganisationens instrument eller andra smittsamma infektions- och parasit-sjukdomar om dessa i mottagarlandet omfattas av lagstiftning till skydd för medborgarna. Medlemsstaterna får inte meddela nya bestämmelser eller börja tillämpa ny praxis som är strängare än vad artikeln föreskriver.

Sjukdomar som uppstått efter att sökanden beviljats det första uppehållstillståndet i den andra medlemsstaten är inte tillräcklig grund för att förkasta ansökan om förnyat uppehållstillstånd eller för utvisning ur landet.

En medlemsstat får kräva att personer som omfattas av bestämmelserna i detta direktiv genomgår läkarundersökning för att säkerställa att de inte har sådana sjukdomar som direktivet avser. Dessa läkarundersökningar, som får vara avgiftsfria, får inte genomföras systematiskt.

Prövning av ansökan och utfärdande av uppehållstillstånd

Artikel 19. De behöriga nationella myndigheterna skall pröva ansökan inom fyra månader från att ansökan lämnats in.

Om ansökan inte åtföljs av alla de handlingar som motivering till denna, som nämns i artiklarna 15 och 16 eller i undantagsfall om behandlingen av ansökan blir komplicerad, får den ovan nämnda tidsfristen förlängas med högst tre månader.

I sådana fall skall de behöriga nationella

myndigheterna underrätta sökanden i ärendet.

Om villkoren i artiklarna 14, 15 och 16 uppfylls och om inte något annat följer av bestämmelserna i artiklarna 17 och 18 om allmän ordning och säkerhet och folkhälsa, skall den andra medlemsstaten bevilja en varaktigt bosatt ett uppehållstillstånd som kan förnyas. Detta uppehållstillstånd skall vid behov förnyas på ansökan. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.

Den andra medlemsstaten skall bevilja familjemedlem till varaktigt bosatt uppehållstillstånd, som kan förnyas och är lika länge giltigt som det uppehållstillstånd som beviljats den varaktigt bosatta.

Motivering till och delgivning av beslutet samt sökande av ändring

Artikel 20. Ett beslut om att vägra uppehållstillstånd skall vara motiverat på vederbörligt sätt. Beslutet skall delges den tredjelandsmedborgare som saken berör enligt bestämmelserna om delgivningsförfarande i den nationella lagstiftningen. I samband med delgivningen skall sökanden informeras om möjligheterna till att överklaga beslutet samt tidsfristen för detta.

Om beslutet inte har fattats inom den fyra månaders tidsfrist som anges i artikel 19, regleras de eventuella följderna av detta utifrån medlemsstatens nationella lagstiftning.

Om ansökan om uppehållstillstånd förkastas eller om uppehållstillståndet inte förnyas eller om det återkallas har den berörda personen rätt att söka ändring på juridisk väg inom den aktuella medlemsstaten.

Likabehandling på arbetsmarknaden

Artikel 21. När en varaktigt bosatt får uppehållstillstånd enligt artikel 19 i en annan medlemsstat skall vederbörande i respektive medlemsstat få samma bemötande på de områden som nämns i artikel 11 och på de villkor som anges i artikeln. Varaktigt bosatt har också tillträde till arbetsmarknaden enligt bestämmelserna i artikel 21.1.

Medlemsstaterna får föreskriva att anställda och egenföretagare skall ha begränsad rätt att utöva ett yrke av annat slag än den verk-

samhet för vilken de beviljats uppehållstillstånd enligt villkoren i den nationella lagstiftningen under en period som inte överstiger tolv månader.

Medlemsstaterna får utifrån den nationella lagstiftningen bestämma på vilka villkor studerande och personer som vistas i landet för andra syften får tillträde till verksamhet som anställda eller egenföretagare.

När familjemedlemmar till en varaktigt bosatt får uppehållstillstånd enligt artikel 19 i en annan medlemsstat får de rättigheterna som nämns i artikel 14 i familjeföreningsdirektivet. Rättigheterna är de samma som för anknytningspersonen, dvs. rätt till utbildning, anställning eller egen yrkesverksamhet samt till yrkesvägledning, yrkesutbildning, fortbildning och omskolning. Medlemsstaterna får dock begränsa tillträdet till anställning eller egen företagsverksamhet för föräldrarna till anknytningspersonen och dennas make (släktingar i rakt uppstigande led av första graden) och myndiga, ogifta barn.

Återkallande av uppehållstillståndet och återtagandeskyldighet

Artikel 22. Så länge som tredjelandsmedborgare inte har fått ställning som varaktigt bosatt kan den andra medlemsstaten vägra förnya eller återkalla uppehållstillståndet samt förpliktiga den berörda personen och dennas familjemedlemmar att enligt förfarandena i den nationella lagstiftningen, inklusive förfarandena för utvisning, lämna landets territorium. Förpliktelsen att lämna medlemsstatens territorium är möjlig i första hand av hänsyn till allmän ordning och säkerhet, i andra hand när villkoren i artiklarna 14, 15 och 16 inte längre uppfylls eller i tredje hand när tredjelandsmedborgaren inte lagligen vistas i medlemsstaten.

Om den andra medlemsstaten genomför någon av de ovan nämnda åtgärderna skall den första medlemsstaten omedelbart och utan särskilda formaliteter återta den varaktigt bosatta och dennas familjemedlemmar. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.

Så länge som tredjelandsmedborgare inte har fått ställning som varaktigt bosatt och oavsett den ovan föreskrivna skyldigheten till återtagande får den andra medlemsstaten be-

sluta utvisa tredjelandsmedborgare från unionens territorium enligt artikel 12 och med iakttagande av i denna föreskrivna garantier på grund av allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet.

I dylika fall skall den andra medlemsstaten när den fattar beslutet samråda med den första medlemsstaten.

Om den andra medlemsstaten fattar beslut om att utvisa den berörda tredjelandsmedborgaren skall den vidta alla åtgärder som är lämpliga för att effektivt kunna verkställa beslutet. I nämnda fall skall den andra medlemsstaten ge den första medlemsstaten relevant information om verkställigheten av beslutet om utvisning.

Beslutet om utvisning får inte vara förenat med permanent bosättningsförbud i de fall där orsaken är den att villkoren i artiklarna 14, 15 och 16 inte längre uppfylls eller den berörda tredjelandsmedborgaren inte lagligen vistas i respektive medlemsstat.

Den ovan för den första medlemsstaten föreskrivna skyldigheten till återtagande begränsar inte en tredjelandsmedborgares och dennas familjemedlemmars möjlighet att flytta till en tredje medlemsstat.

Förvärv av ställning som varaktigt bosatt i den andra medlemsstaten

Artikel 23. Den andra medlemsstaten skall på ansökan bevilja tredjelandsmedborgare som varit varaktigt bosatt i den första medlemsstaten ställning som varaktigt bosatt, om inte något annat följer av bestämmelserna i artiklarna 3, 4, 5 och 6. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.

Vid inlämnande samt prövning av ansökan om ställning som varaktigt bosatt tillämpar den andra medlemsstaten förfarandet i artikel 7. Vid beviljande av uppehållstillstånd tillämpas bestämmelserna i artikel 8. Om ansökan förkastas tillämpas förfarandegarantier enligt artikel 10.

2.1.4. Slutbestämmelser

Kontaktpunkter

Artikel 25. Enligt första punkten i artikeln skall medlemsstaterna upprätta kontaktpunk-

ter, som svarar för mottagande och överföring av sådan information som avses i artiklarna 19.2, 22.2 och 23.1.

Medlemsstaterna skall ha ett lämpligt samarbete vid det informations- och dokumentationsutbyte som anges i första punkten i artikeln.

Kommissionen har meddelat att från artikeln har i misstag blivit borta ett omnämnande om att kontaktpunktens uppgifter dessutom omfattar informationsutbyte mellan medlemsstaterna enligt artikel 22.3.

Artiklarna 24 samt 26—28 innehåller sedvanliga slutbestämmelser för direktivet.

2.2. Lagstiftning och praxis

2.2.1. Allmänna bestämmelser

I direktivet om varaktigt bosatta används begreppet ställning som varaktigt bosatt. På basis av denna ställning har tredjelandsmedborgare vissa rättigheter och skyldigheter. Varaktigt bosatt skall dock ytterligare beviljas EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som bevis på denna ställning.

Utlänningslagen upptar inte begreppet ställning på det sätt som anges i direktivet. De rättigheter och skyldigheter som utlänningslagen föreskriver är alltid baserade på uppehållstillstånd. Det föreslås inte heller att utlänningslagen i fortsättningen skulle utökas med några nya bestämmelser om rättigheter som uppstår på basis av begreppet ställning som varaktigt bosatt. I bestämmelserna som enligt förslaget skall intas i utlänningslagen används begreppet EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta enbart i betydelsen ställning som varaktigt bosatta och det EG-uppehållstillstånd som avses i direktivet.

Utlänningslagens 3 § redogör för definitionerna i lagen. Av definitionerna enligt artikel 2 i direktivet innehåller 3 § endast begreppet flykting. Definitionen på familjemedlem ingår i utlänningslagens 37 §.

Enligt 3 § 1 punkten i utlänningslagen avses med utlänning var och en som inte är finsk medborgare. Unionsmedborgare och därmed jämförbara personer är enligt 2 punkten medborgare i Europeiska unionen (EU) samt medborgare i Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz. Enligt 5 punkten avses med uppehållstillstånd ett tillstånd för utlän-

ning att i något annat syfte än turism eller därmed jämförbar kortvarig vistelse upprepade gånger resa in och vistas i landet. Med uppehållstillstånd för arbetstagare avses enligt 6 punkten ett sådant tillstånd att vistas i Finland eller på ett finländskt fartyg som krävs av utlänningar som ämnar utföra sådant förvärvsarbete som de inte har rätt att utföra med stöd av något annat uppehållstillstånd eller utan uppehållstillstånd. Med uppehållstillstånd för näringsidkare avses enligt 7 punkten ett sådant tillstånd att vistas i Finland som krävs av utlänningar som ämnar idka näring.

Enligt punkt 11 i paragrafen avses med flykting en utlänning som uppfyller villkoren enligt artikel 1 i flyktingkonventionen. Anknypningsperson är åter enligt punkt 15 i paragrafen en person som vistas i Finland och på grundval av vilkens vistelse uppehållstillstånd på grund av familjeband söks för en familjemedlem i utlandet.

I 37 § 1 mom. i utlänningslagen sägs att som familjemedlem anses maken till en i Finland bosatt person samt ett ogift barn under 18 år, vars vårdnadshavare den i Finland bosatta personen är. Om den i Finland bosatta personen är ett minderårigt barn, är barnets vårdnadshavare en familjemedlem. Som familjemedlem anses också en person av samma kön, om partnerskapet har registrerats nationellt.

Enligt paragrafens 2 mom. jämställs med make personer, oavsett kön, som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden. En förutsättning är att de har bott tillsammans minst två år. Boendetid förutsätts inte om personerna i fråga gemensamt har vårdnaden om ett barn eller om det finns andra vägande skäl.

2.2.2. Varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares ställning i Finland

Permanent uppehållstillstånd

I Finland varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare beviljas på basis av 56 § i den gällande utlänningslagen permanent uppehållstillstånd. Giltighetstiden för ett permanent uppehållstillstånd är inte begränsat utan det gäller enligt 33 § 3 mom. i utlänningslagen tills vidare.

Permanent uppehållstillstånd beviljas en utlänning som efter att ha fått kontinuerligt uppehållstillstånd lagligen vistats i landet i fyra år utan avbrott, om villkoren för kontinuerligt uppehållstillstånd för utlänningen uppfylls och om det inte finns några i utlänningslagen nämnda hinder för beviljande av permanent uppehållstillstånd. Vistelsen betraktas som oavbruten om utlänningen har vistats i Finland under minst hälften av uppehållstillståndets giltighetstid.

Tidsfristen fyra år räknas från inresedagen om utlänningen vid inresan haft uppehållstillstånd för kontinuerlig vistelse i landet. Om uppehållstillståndet har sökts i Finland räknas tidsfristen fyra år från den första dagen för det första tidsbegränsade uppehållstillståndet som beviljats för kontinuerlig vistelse i landet.

Om utlänningen har fått uppehållstillståndet på grund av flyktingskap eller behov av skydd räknas tidsfristen fyra år från inresdagen.

Enligt direktivet kan då bosättningstiden räknas ut beaktas högst hälften av de perioder en tredjelandssmedborgare vistats på medlemsstatens territorium för att ägna sig åt studier eller genomgå yrkesutbildning. Enligt utlänningslagen beaktas inte vistelse i temporärt syfte, exempelvis studier, vid uträkning av bosättningstiden.

För att uppehållstillstånd skall beviljas förutsätter 39 § i utlänningslagen att utlänningsens försörjning är tryggad, om inte något annat bestäms i utlänningslagen. I ett enskilt fall kan avvikelser göras från försörjningsförutsättningen, om det finns exceptionellt vägande skäl eller om ett barns bästa kräver det. Försörjningsförutsättningen tillämpas inte när uppehållstillstånd beviljas på basis av internationellt skydd.

Utlänningens försörjning anses tryggad vid beviljande av det första uppehållstillståndet om hans eller hennes vistelse i landet bekostas med inkomster från förvärsarbete, verksamhet som företagare, pensioner, tillgångar eller andra källor som anses sedvanliga så att han eller hon inte kan antas bli beroende av utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997) eller av någon annan därmed jämförbar ekonomisk förmån som tryggar hans eller hennes försörjning. Som sådan förmån anses inte socialskyddsförmåner som

ersätter kostnader.

När ett fortsatt tillstånd beviljas skall utlänningens försörjning vara tryggad på samma sätt som vid ansökan om det första uppehållstillståndet, dock så att beviljande av uppehållstillstånd inte förhindras av att utlänningen tillfälligt tyr sig till utkomststöd eller därmed jämförbar förmån för att trygga sin försörjning. Sökanden skall uppvisa för myndigheterna en utredning om hur hans eller hennes försörjning tryggas i Finland.

Utlänningslagen innehåller inte något krav på sjukförsäkring. Kravet på en sjukförsäkring avseende alla risker som avses i artikel 5.1 b i direktivet torde bli uppfyllt genom att sökanden omfattas av den allmänna hälso- och sjukvården, utlänningen har således ingen orsak att teckna någon privat försäkring. Enligt lagstiftningen i Finland förutsätter rätten att få hälso- och sjukvårdstjänster och omfattas av sjukförsäkringen att personen i fråga är bosatt i Finland. Efter att vederbörande varit kontinuerligt bosatt i fem år, som direktivet förutsätter, har utlänningen sin hemort i Finland och är berättigad till hälso- och sjukvårdstjänster. I allmänhet är en sådan person också försäkrad inom ramen för sjukförsäkringssystemet.

Utlänningslagen förutsätter inte att utlänningen medverkar i integreringsåtgärder för att få uppehållstillstånd. Direktivets artikel 5.2 förpliktar inte medlemsstaterna att föreskriva om förutsättningarna för integrering.

Permanent uppehållstillstånd får enligt 60 § 2 mom. i utlänningslagen sökas i Finland. Ansökan lämnas in till polisinspektionen i häradet, som enligt 68 § 1 mom. 3 punkten i utlänningslagen är den instans som beviljar permanent uppehållstillstånd.

Grunderna för att vägra permanent uppehållstillstånd

Enligt 36 § 1 mom. i utlänningslagen kan uppehållstillstånd vägras om utlänning anses äventyra allmän ordning och säkerhet, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser. I paragrafens 2 mom. sägs att uppehållstillstånd kan vägras om det finns grundad anledning att misstänka att utlänningen har för avsikt att kringgå bestämmelserna om inresa eller vistelse i landet.

Dessutom kan permanent uppehållstillstånd

enligt 57 § 1 mom. i utlänningslagen vägras om utlännen har gjort sig skyldig till ett brott eller är misstänkt för brott. Uppehållstillståndet kan vägras på grund av brott för vilka föreskrivs fängelsestraff. Som grund för vägran av uppehållstillstånd kan också vara att personen gjort sig skyldig till två eller flera brott. I paragrafens 2 mom. sägs att när hindren för beviljande av uppehållstillstånd prövas skall hänsyn tas till av vilken art och hur allvarlig den brottsliga gärningen är samt till den tid utlännen har vistats i Finland.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs ytterligare om när permanent uppehållstillstånd kan beviljas på grund av den tid som gått, trots att utlännen har blivit dömd till fängelsestraff eller annat straff.

Återkallande av permanent uppehållstillstånd och permanent uppehållstillstånd som upphör att gälla

Utlänningslagens 58 § upptar bestämmelser om återkallande av uppehållstillstånd. Enligt 1 mom. återkallas permanent uppehållstillstånd när en utlännings varaktigt har flyttat bort från Finland eller när en utlännings i permanent syfte har vistats utanför landet i två år utan avbrott. I bestämmelsens 3 mom. sägs att ett permanent uppehållstillstånd återkallas om vid ansökan om uppehållstillstånd medvetet har lämnats oriktiga upplysningar om sökandens identitet eller andra oriktiga upplysningar som kan påverka beslutet eller om något som hade kunnat hindra beviljandet av uppehållstillstånd har hemlighållits.

I 58 § 2 mom. i utlänningslagen sägs att utlännings kan lämna in en ansökan om att uppehållstillståndet inte återkallas, ifall vederbörande i permanent syfte vistats utomlands. Ansökan skall lämnas in innan det förflutit två år. Om ansökan bifalls skall av beslutet framgå den tid inom vilken uppehållstillståndet inte återkallas.

Enligt 59 § 1 mom. i utlänningslagen upphör ett permanent uppehållstillstånd att gälla när en utlännings utvisas ur Finland.

Enligt 149 § 1 mom. 1 punkten i utlänningslagen får en utlännings utvisas ur landet om han eller hon vistas i Finland utan uppehållstillstånd när ett sådant krävs. Ett permanent uppehållstillstånd gäller tills vidare och går

således inte ut. Om utlännings uppehållstillstånd är i kraft får inte ett resedokument som slutar gälla innan han eller hon fått ett nytt utgöra grund för utvisning.

Utvisning ur landet

Enligt 149 § 1 mom. i utlänningslagen får en utlännings som vistats i landet med uppehållstillstånd utvisas ur landet, om:

1) han eller hon vistas i landet utan uppehållstillstånd när ett sådant krävs,

2) utlännen har gjort sig skyldig till ett brott för vilket det föreskrivna maximistraffet är fängelse i minst ett år, eller om han eller hon har gjort sig skyldig till upprepade brott,

3) utlännen har genom sitt uppträdande visat att han eller hon är farlig för andras säkerhet eller

4) har i Finland bedrivit, eller det med hänsyn till hans eller hennes tidigare verksamhet eller annars finns grundad anledning att misstänka att utlännen i Finland börjar bedriva verksamhet som äventyrar den nationella säkerheten eller Finlands förhållanden till en främmande stat.

I paragrafens 2 mom. sägs att på den grund som föreskrivs i 1 mom. 2 punkten kan även sådan utlännings utvisas, som med stöd av 3 kap. 4 § i strafflagen inte har dömts till straff såsom otillräckelig.

Utlänningslagens 146 § gäller en helhetsbedömning vid avvisning och utvisning. Härvid skall hänsyn tas till de omständigheter som beslutet grundar sig på samt sådana omständigheter och förhållanden i sin helhet som annars inverkar på saken. Vid bedömningen skall särskilt avseende fästas vid barnets bästa och skyddet för familjelivet. Sådana omständigheter som annars skall beaktas vid bedömningen är åtminstone hur länge och i vilket syfte utlännen har vistats i landet samt karaktären hos det uppehållstillstånd som beviljats utlännen och utlännings band till Finland.

Besvär över Utlänningsverkets beslut anförs enligt 193 § 1 mom. 3 punkten i utlänningslagen hos Helsingfors förvaltningsdomstol om beslutet gäller avlägsnande ur landet. Enligt 196 § i utlänningslagen får i sådana beslut av förvaltningsdomstolen som avses i utlänningslagen ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen om högsta

förvaltningsdomstolen meddelar besvärstillstånd.

I 9 § i utlänningslagen finns bestämmelser om rättshjälp. Paragrafens 1 mom. upptar en hänvisning till rättshjälpslagen (257/2002).

2.2.3. *I en annan medlemsstat varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i Finland*

Inresa i landet och laglig vistelse

Utlänningslagens 11 § föreskriver om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa. Bestämmelsen baserar sig på Schengenregelverket. I utlänningslagens 40 § ingår en förteckning över situationer då en utlänningsvistelse i Finland är laglig. Exempelvis är enligt paragrafens 1 mom. 6 punkten vistelse med ett i en Schengenstat beviljat uppehållstillstånd laglig. Av punkten framgår att även i en annan medlemsstat varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares vistelse med EG-uppehållstillstånd är laglig i högst tre månader. Om det är fråga om en medlemsstat som inte tillämpar Schengenregelverket förutsätts visum av tredjelandsmedborgare för inresa och vistelse.

Efter att ha lämnat in ansökan om uppehållstillstånd får en utlänningsvistelse i landet under den tid ansökan behandlas tills ärendet avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft eller ett verkställbart beslut har fattats om att utlänningsvistelsen skall avlägsnas ur landet.

Villkor för beviljande av uppehållstillstånd och ansökan om uppehållstillstånd

När en i en annan medlemsstat varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare önskar flytta till Finland skall han eller hon ansöka om uppehållstillstånd före inresan. Upphållstillstånd kan beviljas för tillfällig eller kontinuerlig vistelse.

Tillfälligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands beviljas på basis av 45 § i utlänningslagen för tillfälligt arbete, för tillfälligt näringsidkande, för studier eller om det finns andra särskilda skäl för att bevilja tillstånd. För tillfälligt arbete beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller vanligt uppehållstillstånd. För tillfälligt närings-

idkande beviljas uppehållstillstånd för näringsidkare. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och näringsidkare ingår i 5 kap.

Bestämmelserna för beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd ingår i 47 § i utlänningslagen. Enligt paragrafen beviljas en person som befinner sig utomlands kontinuerligt uppehållstillstånd bl.a. för arbete eller näringsidkande av fortgående karaktär. Tillståndet beviljas som uppehållstillstånd för arbetstagare eller som vanligt uppehållstillstånd. För näringsidkande av fortgående karaktär beviljas uppehållstillstånd för näringsidkare. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och näringsidkare ingår i 5 kap.

I 49 § i utlänningslagen finns bestämmelser om när uppehållstillståndet kan beviljas efter att ansökan undantagsvis lämnats in i Finland. För att tillståndet skall kunna beviljas skall det alltid föreligga sådan grund som avses i antingen 45 eller 47 §, med stöd av vilken det hade varit möjligt att bevilja en person som befinner sig utomlands tillstånd.

När uppehållstillstånd beviljas skall alltid beaktas de allmänna bestämmelserna för beviljande av uppehållstillstånd, så som de i 36 § föreskrivna allmänna villkoren för att bevilja tillstånd och försörjningsförutsättningen i 39 §.

Enligt 60 § 1 mom. skall det första uppehållstillståndet sökas utomlands före inresan till Finland i det land där sökanden lagligen vistas.

Familjemedlemmar

Tredjelandsmedborgare som flyttar till Finland får i regel ta med sig sina familjemedlemmar. En definition på tredjelandsmedborgares familjemedlem ingår i 37 § i utlänningslagen. Familjemedlemmen beviljas uppehållstillstånd av samma karaktär som anknytningspersonens uppehållstillstånd och med samma giltighetstid. Familjemedlem till utlänningsvistelse som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd beviljas således tillfälligt uppehållstillstånd och familjemedlem till utlänningsvistelse som beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd likaså kontinuerligt uppehållstillstånd. Familjemedlem till utlänningsvistelse som beviljats permanent uppehållstillstånd beviljas kontinuerligt

uppehållstillstånd tills han eller hon uppfyller villkoren för permanent uppehållstillstånd.

Utlänning kan på basis av 62 § 1 mom. i utlänningslagen utomlands ansöka om uppehållstillstånd på grund av familjeband genom att lämna in en ansökan till en finsk beskickning. Ärendet kan också anhängiggöras genom att anknytningspersonen lämnar in en ansökan till polisinskrifningen i häradet.

2.3. Genomförandet av direktivet i vissa av unionens medlemsstater

Genom direktivet om varaktigt bosatta fastställs villkoren för en medlemsstats beviljande och återkallande av ställning som varaktigt bosatta för tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på dess territorium, inklusive de rättigheter som är förbundna med denna ställning. Dessutom preciserar direktivet villkoren för bosättning i andra medlemsstater än den som beviljat tredjelandsmedborgaren denna ställning som varaktigt bosatt.

I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning samt enligt artiklarna 1 och 2 i protokollet om Danmarks ställning deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt i dem.

Många av EU:s medlemsstater har inte slutfört arbetet med genomförandet av direktivet. Till det utsatta datumet, den 23 januari 2006 hade sex länder införlivat direktivet i sin lagstiftning. Dessa länder är Österrike, Litauen, Polen, Tyskland, Slovakien och Slovenien. Sverige och Tjeckoslovakien har genomfört direktivet nationellt i april 2006. Under lagberedning har man inte fått täckande uppgifter om beredningssituationen i andra medlemsstater eller om de valda lösningsmodellerna. Under förarbetet har det dock idkats ett inofficiellt informationsutbyte mellan vissa medlemsstater i anslutning till genomförandet av direktivet. Nedan följer några uppgifter om den nationella beredningen av direktivet i vissa medlemsstater.

I *Österrike* genomfördes direktivet tillsammans med fem övriga direktiv genom en lag som trädde i kraft den 1 januari 2006

(Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz). Alla tredjelandsmedborgare som har bott i Österrike i fem år får ett permanent EG-uppehållstillstånd enligt direktivet. De tredjelandsmedborgare som har beviljats uppehållstillstånd (Niederlassungsnachweis) med stöd av den gamla utlänningslagen (Fremdengesetz) från 1997, kan byta ut detta uppehållstillstånd mot ett permanent EG-uppehållstillstånd. Det uppehållstillstånd som beviljats med stöd av den gamla utlänningslagen gäller i 10 år, och tredjelandsmedborgaren kan välja att byta ut sitt gamla permanenta uppehållstillstånd mot ett permanent EG-uppehållstillstånd eller ta emot ett permanent EG-uppehållstillstånd automatiskt efter 10 år. Till skillnad från det uppehållstillstånd som beviljats med stöd av den gamla utlänningslagen får man endast med det permanenta EG-uppehållstillståndet röra sig fritt inom Europeiska unionens territorium.

Tyskland har numera genom de ändringar direktivet medfört två slags permanenta uppehållstillstånd. Det första beviljas de kategorier av personer som omfattas av direktivet och det andra personer som direktivet inte omfattar, sådana som flyktingar, asylsökande och personer som erhållit subsidiärt skydd. Dessa kan ansöka om nationellt uppehållstillstånd efter fem års laglig vistelse i landet.

I *Sverige* trädde en ändring av utlänningslagen i kraft den 30 april 2006. Ett nytt separat EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta togs i bruk i Sverige utöver det nationella permanenta uppehållstillståndet.

Den 27 april 2006 antog *Tjeckiska republiken* en lag som införlivade direktivet i den nationella lagstiftningen. I Tjeckien finns nu två permanenta uppehållstillstånd, det första beviljas de persongrupper som omfattas av direktivet och det andra personer som direktivet inte omfattar.

I *Litauen* genomfördes ifrågavarande direktiv samtidigt med fem andra direktiv. I Litauen ersattes permanent uppehållstillstånd (Permanent residence permit in the Republic of Lithuania) med ett nytt permanent EG-uppehållstillstånd (long-term residents of Republic of Lithuania EC residence permit). Inga ändringar gjordes när det gäller till exempel kravet på bosättningsstid, eftersom den är lika lång (fem år) som i direktivet.

Lettland kommer att avge sin proposition

om genomförande av direktivet inom kort. Lettland föreslår ett nytt EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta vid sidan av det nationella permanenta uppehållstillståndet. Nationellt tillstånd kan sådana tredjelandsmedborgare få som inte uppfyller villkoren i direktivet. Till denna grupp hör bland andra minderåriga barn, eftersom ett barn under femton år inte kan få personligt, permanent uppehållstillstånd som inte är beroende av föräldrarna enligt de nationella bestämmelserna i Lettland. Finland har inte någon motsvarande bestämmelse. Kommissionen har konstaterat att så länge som den fria rörligheten, som föreskrivs i direktivet, inte begränsas kan den nationella lagstiftningen definiera från vilken ålder ett barn beviljas EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

I Estland har regeringen avgett en proposition som för närvarande är under behandling i parlamentet. I propositionen föreslås att ett giltigt permanent uppehållstillstånd ersätts med ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta enligt direktivet. Estland skall i princip ha endast två typer av tillstånd, ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och ett permanent EG-uppehållstillstånd. Dock kan de som inte uppfyller villkoren i direktivet, exempelvis barnen, också enligt Estlands tolkning få permanent uppehållstillstånd utan beteckningen ”EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta”. Ett sådant tillstånd skall inte medföra rättigheter på basis av direktivet utanför Estland.

Portugal skall avge sin proposition om genomförande av direktivet inom kort. Samtidigt genomförs också direktiven om familjeåterförening, rörlighet av studerande och forskare samt offer för människohandel. Portugal skall också ha två permanenta uppehållstillstånd.

Malta skall också inom kort avge en proposition om genomförande av direktivet. Även Malta skall ha två permanenta uppehållstillstånd, det första för personer som omfattas av direktivet och det andra för personer som direktivet inte omfattar.

2.4. Bedömning av nuläget

Utlänningslagen är i många avseenden fördelaktigare än direktivet för varaktigt bosatta. Genomförandet av direktivet förutsätter dock

att det införs ett nytt EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta med en giltighetstid motsvarande permanent uppehållstillstånd. Syftet med EG-uppehållstillståndet är att för enhetliga grunderna för att bevilja varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare uppehållstillstånd i unionens medlemsstater och därmed underlätta tredjelandsmedborgares rörlighet inom unionen. Direktivet tillåter att en medlemsstat tillämpar fördelaktigare nationella villkor vid beviljandet av uppehållstillstånd, men ett uppehållstillstånd beviljat på fördelaktigare villkor berättigar inte till bosättning så som avses i kapitel III i direktivet i andra medlemsstater. Villkoren för att bevilja utlänningar EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta bör således uppfylla kraven i direktivet.

Artiklar i direktivet, som förutsätter ändringar i lagstiftningen

Artikel 2. Artikel 2 i direktivet om varaktigt bosatta upptar sju definitioner, av vilka två behöver intas i utlänningslagen. Dessa definitioner gäller tredjelandsmedborgare och EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Artikel 3. Artikel 3.2 redogör för de kategorier av tredjelandsmedborgare som direktivet inte tillämpas på. Med undantag för sådana flyktingar eller utlänningar som ansökt om flyktingstatus som nämns i artikel 3.2 d får samtliga kategorier som inte omfattas av direktivet tillfälligt uppehållstillstånd i Finland. Dessa kategorier kan således inte få EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, som förutsätter vistelse med kontinuerligt uppehållstillstånd (A). Det behövs inte något särskilt omnämnande i lagen om att lämna dessa kategorier utanför lagens tillämpningsområde. Däremot bör i utlänningslagen intas ett omnämnande om att EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta inte beviljas person som åtnjuter internationellt skydd. Upphållstillstånd som beviljas på basis av internationellt skydd är i regel av kontinuerlig karaktär.

Artikel 4. Artikeln innehåller bestämmelser om bosättningstidens längd som grund för att bevilja ställning som varaktigt bosatt. Villkoret är att sökanden varit oavbrutet och lagligen bosatt i landet i fem års tid omedelbart före ansökan lämnas in. Artikeln innehåller också bestämmelser om hur bosättningstiden

skall räknas.

Förslaget utgår ifrån att lagen utökas med en ny paragraf om beviljande av EG-uppehållstillstånd åt varaktigt bosatta. I paragrafen bör också ingå bestämmelser om hur bosättningstiden räknas.

Artiklarna 6 och 17. Artikel 6.1 och 6.2 i direktivet redogör för på vilka grunder tredjelandsmedborgare får vägras ställning som varaktigt bosatt. Artikel 17.1 och 17.2 räknar upp på vilka grunder tredjelandsmedborgare med EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat och deras familjemedlemmar får vägras uppehållstillstånd. Som grund nämner båda artiklarna skäl som rör allmän ordning och säkerhet. När man överväger att avslå ansökan om uppehållstillstånd skall hänsyn tas till allvaret i eller typen av brott mot allmän ordning och säkerhet som sökanden har begått eller den fara personen utgör. Dessutom skall medlemsstaten då man överväger att avslå ansökan om uppehållstillstånd för varaktigt bosatt ta hänsyn till bosättningstiden och sökandens eventuella band till bosättningslandet.

Enligt 36 § 1 mom. i utlänningslagen kan uppehållstillstånd vägras om en utlänningsanses äventyra förutom allmän ordning och säkerhet även folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser. Direktivet nämner inte äventyrande av internationella förbindelser som grund för att vägra uppehållstillstånd. Direktivet tillåter inte heller fara för folkhälsan som grund för att vägra någon EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatt. Utlänningslagen måste ändras på denna punkt.

Artikel 7. I artikel 7.1 föreskrivs att för att förvärva ställning som varaktigt bosatt skall tredjelandsmedborgare lämna in en ansökan till den behöriga myndigheten. I artikel 7.2 sägs att beslutet skall delges sökanden inom sex månader från det att ansökan lämnats in. Artikel 7.3 föreskriver att om villkoren i artiklarna 4 och 5 är uppfyllda och om personen inte utgör ett hot i den mening som avses i artikel 6, skall medlemsstaten bevilja tredjelandsmedborgaren ställning som varaktigt bosatt.

Enligt 68 § 1 mom. 3 punkten i utlänningslagen är det polisinrättningen i häradet som beviljar permanent uppehållstillstånd. Utlänningslagen nämner inte några tidsfrister för att fatta beslut med stöd av denna lag. För

närvarande tar behandlingen av ansökningar om uppehållstillstånd vid exempelvis polisinrättningen i Helsingfors härad, som fattar största antalet beslut, i genomsnitt cirka tre månader.

I utlänningslagen bör intas en paragraf om behandlingen av varaktigt bosatt tredjelandsmedborgares ansökan om uppehållstillstånd. I paragrafen bör ingå en bestämd tidsfrist för delgivning av beslutet.

I utlänningslagen bör också intas ett tillägg som ger polisinrättningen i häradet behörighet att bevilja tredjelandsmedborgare EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Artikel 8. Artikel 8 innehåller bestämmelser om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. EG-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta skall gälla i minst fem år och vara av permanent karaktär. I artikel 8.3 sägs att EG-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta kan utfärdas antingen i form av ett klistermärke eller på en separat blankett. EG-uppehållstillstånden utfärdas enligt reglerna och standardmodellen i rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredje land. I punkten "Typ av tillstånd" antecknas i medlemsstaterna "EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta".

Artikel 8 förutsätter att utlänningslagens paragrafer om uppehållstillståndets typ och olika slag av uppehållstillstånd preciseras genom att i dessa intas omnämningen om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Artikel 9. Artikel 9 föreskriver om när varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare inte har rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatta. Medlemsstaterna får enligt artikeln föreskriva ett förenklat förfarande för att tidigare varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare skall kunna återfå ställningen som varaktigt bosatt. Detta förenklade förfarande tillämpas endast i sådana fall då tredjelandsmedborgaren förlorat denna ställning på grund av att han eller hon har varit borta från unionens territorium under en period om tolv månader i följd eller under sex år från territoriet för den medlemsstat som beviljat personen denna ställning eller om vederbörande beviljats ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat.

I 58 § i utlänningslagen föreskrivs om när ett tidsbegränsat eller permanent uppehålls-

tillstånd återkallas och i lagens 59 § om när ett tidsbegränsat uppehållstillstånd upphör att gälla. Paragraferna bör preciseras så att de också motsvarar direktivets bestämmelser om på vilka grunder uppehållstillståndet för varaktigt bosatta kan återkallas.

I utlänningslagen bör intas en ny bestämmelse om förenklat förfarande, som tillämpas i vissa, i direktivet nämnda situationer, då tredjelandsmedborgare förlorat sin ställning som varaktigt bosatt.

Artikel 12. Medlemsstaterna kan enligt artikel 12.1 fatta beslut om utvisning av varaktigt bosatt endast om han eller hon utgör ett reellt och tillräckligt hot mot allmän ordning och säkerhet. Utlänningslagen nämner dessutom som grund för avvisning en sådan situation, där det med hänsyn till personens tidigare verksamhet eller annars finns grundad anledning att misstänka att han eller hon i Finland kommer att bedriva verksamhet som äventyrar den nationella säkerheten eller Finlands förhållanden till en främmande stat.

Utlänningslagens paragraf om utvisning skall preciseras för att överensstämma med direktivet.

Artikel 15. Artikel 15.1 ålägger tredjelandsmedborgaren vissa förpliktelser som krav för bosättning i en annan medlemsstat. Upphållstillstånd skall till exempel sökas i den andra medlemsstaten så fort som möjligt och senast tre månader efter inresan på den andra medlemsstatens territorium. I utlänningslagen bör intas bestämmelser om ansökan om uppehållstillstånd när varaktigt bosatt slår sig ned i en annan medlemsstat.

I artikel 15.3 föreskrivs om medlemsstatens rätt att kräva att tredjelandsmedborgare följer villkoren för integrering enligt nationell lagstiftning. I detta fall behövs inga justeringar av den nationella lagstiftningen.

Artikel 16. Artikel 16 innehåller bestämmelser gällande familjemedlemmars rätt att följa med en varaktigt bosatt till en annan medlemsstat. På familjemedlemmars ansökan om uppehållstillstånd tillämpas samma bestämmelser som på ansökan från en varaktigt bosatt. Familjemedlem kan således ansöka om uppehållstillstånd inom tre månader från inresan eller medan han eller hon ännu vistas i den medlemsstat som beviljat uppehållstillstånd på grund av familjeband.

Bestämmelserna i utlänningslagen motsva-

rar i stort sett vad som föreskrivs i direktivet. I utlänningslagen bör intas en bestämmelse om att på familjemedlemmar tillämpas i fråga om ansökan om uppehållstillstånd samma regler som för anknytningspersonen.

Artikel 18. Artikel 18 föreskriver att uppehållstillstånd får vägras om varaktigt bosatta eller deras familjemedlemmar som flyttar in från en annan medlemsstat utgör ett hot mot folkhälsan. Enligt artikel 18.3 är inte sjukdomar som uppstått efter det att det första uppehållstillståndet har utfärdats i den andra medlemsstaten tillräcklig grund för en vägran att förnya uppehållstillståndet eller för utvisning.

I 36 § 1 mom. i utlänningslagen föreskrivs som ett allmänt villkor för beviljande av uppehållstillstånd att en utlänning inte anses äventyra folkhälsan. Faran för folkhälsan kan således beaktas också då fortsatta uppehållstillstånd beviljas. Eftersom direktivet förutsätter att någon hänsyn inte skall tas till faran för folkhälsan då fortsatta tillstånd beviljas bör paragrafen i utlänningslagen ändras.

Artikel 19. Artikelns bestämmelser upptar förpliktelser för medlemsstatens behöriga myndigheter när tredjelandsmedborgare som beviljats ställning som varaktigt bosatt flyttar till en annan medlemsstat. Ansökan om uppehållstillstånd skall prövas inom fyra månader från det att den lämnats in. Tidsfristen kan förlängas med högst tre månader, ifall ansökan inte åtföljts av alla nödvändiga handlingar eller om behandlingen av ansökan är komplicerad. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om beslutet.

Bestämmelserna i artikeln bör beaktas i de nya bestämmelser som intas i utlänningslagen och som gäller beviljande av uppehållstillstånd åt i annan medlemsstat varaktigt bosatta.

Utlänningslagen nämner inte några tidsfrister för att fatta beslut med stöd av lagen och ett tillägg om dessa bör i överensstämmelse med direktivet intas i lagen. År 2005 krävde behandlingen av uppehållstillstånd för arbetstagare i genomsnitt cirka två månader vid Utlänningsverket och behandlingen av uppehållstillstånd för näringsidkare cirka en och en halv månad.

Artikel 25. Enligt artikeln skall medlemsstaterna upprätta kontaktpunkter med ansvar

för att ta emot och överföra sådan information som anges i direktivet. I utlänningslagen bör för tydlighetens skull intas ett tillägg med bemyndigande gällande kontaktpunkten.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1. Målsättning

Propositionen har till syfte att ändra utlänningslagen att motsvara bestämmelserna i direktivet om varaktigt bosatta. Den allmänna målsättningen är att tillnärma tredjelandsmedborgares rättsliga ställning med EU-medborgarnas rättsliga ställning samt säkerställa att lagligen och varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare får samma ställning i unionens alla medlemsstater. Samma ställning garanteras genom att länderna inför enhetliga villkor för att bevilja ställning som varaktigt bosatta samt för att återkalla denna status. Tredjelandsmedborgare som beviljats EG-uppehållstillstånd som varaktigt bosatta i någon av unionens medlemsstater och deras familjemedlemmar har möjlighet att ansöka om det första uppehållstillståndet efter själva inresan.

3.2. Alternativ

Uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Under beredningen av regeringens proposition dryftades två alternativa lösningar för att genomföra direktivet inom ramen för den nationella lagstiftningen. Till propositionen valdes det alternativ, där det nu gällande permanenta uppehållstillståndet bibehålls som sådant, dessutom intas i lagen på basis av direktivet ett med permanent uppehållstillstånd jämförbart EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Båda uppehållstillstånden är möjliga, delvis också för samma målgrupp. Utanför tillämpningen av EG-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta förblir endast sådana i Finland med kontinuerligt uppehållstillstånd bosatta personer som åtnjuter internationellt skydd. Kommissin har meddelat att den inom kort lägger förslag om att EG-uppehållstillståndet skall utsträckas att omfatta även dem som åtnjuter internationellt skydd. I denna fråga pågår alltså en

mellanas, efter att förslaget till direktiv om personer som erhåller internationellt skydd har godkänts torde EG-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta utsträckas att omfatta också dem.

Som ett andra alternativ dryftades under beredningen av propositionen förslaget att det permanenta uppehållstillståndet ersätts av ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Eftersom direktivet inte omfattar personer som åtnjuter internationellt skydd bör lagen i detta fall föreskriva om permanent uppehållstillstånd för personer som erhåller internationellt skydd. Enligt detta alternativ skulle målgrupperna för uppehållstillstånden ha varit olika. I detta avseende skulle systemet ha varit redigare, men ett förenhetligande av villkoren för permanent uppehållstillstånd skulle också medföra att boendetiden som krävs av personer som erhåller internationellt skydd måste höjas till fem år.

Kravet på en viss boendetid för permanent uppehållstillstånd förlängdes från två till fyra år i samband med en genomgripande översyn av utlänningslagen. Eftersom den nya utlänningslagen har varit i kraft under relativt kort tid har man stannat för att inte föreslå ytterligare förlängning av boendetiden i denna proposition. Däremot tillåter direktivet att permanenta eller kontinuerliga uppehållstillstånd beviljas på fördelaktigare villkor utifrån nationella bestämmelser. EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som beviljats på fördelaktigare nationella villkor ger dock inte innehavaren i direktivet fastställd rätt att vistas i andra medlemsstater. Därför ansågs det inte ändamålsenligt att sänka kravet på bosättning till fyra år för att varaktigt bosatta skall kunna erhålla EG-uppehållstillstånd.

Prövning av om arbetskraft står till förfogande

Artikel 14 i direktivet tillåter att en medlemsstat begränsar tillträdet till dess arbetsmarknad. I Finland är det här en fråga av stor betydelse när man beaktar de tredjelandsmedborgare som är varaktigt bosatta i Estland. För närvarande är en tredjedel av Estlands befolkning, det vill säga omkring 300 000 personer, ryssar eller personer som saknar medborgarskap. Merparten av dessa är

ryssar, ukrainare eller vitryssar som flyttat in under sovjettiden. Drygt 60 procent, i runt tal 180 000 av denna befolkningsgrupp är personer i arbetsför ålder. En stor del av dem torde omfattas av direktivets tillämpningsområde ifall de i Estland beviljas EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Tredjelandsmedborgare som vistas i en annan medlemsstat och statslösa personer har i utlänningslagen fått en fördelaktigare ställning i förhållande till andra utläningar när det gäller arbete. Enligt 81 § 6 punkten i utlänningslagen har utläning, såsom ordinarie arbetstagare hos ett företag som driver verksamhet i en annan stat inom Europeiska unionen eller i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som kommer för att utföra tillfälligt leverans- eller underleveransarbete som omfattas av friheten att tillhandahålla tjänster, rätt att förvärsaarbete utan uppehållstillstånd om han eller hon i nämnda stat har tillstånd som berättigar till vistelse och arbete och tillståndet är i kraft efter det att arbetet i Finland har upphört.

Detta lagrum baserar på EG-domstolens avgörande i målet Vander Elst (C-43/93), enligt vilket en serviceleverantör etablerad i en medlemsstat inom Europeiska unionen har rätt att under vissa förutsättningar bege sig till en annan medlemsstats territorium för att där utföra tjänster och därvid utstationera arbetstagare som saknar medborgarskap.

Estlands anslutning till Europeiska unionen medförde en betydelsefull nyordning i fråga om icke-estländska arbetstagares ställning i Finland. Estlands EU-medlemskap innebar en ökande sysselsättning inom olika sektorer för den icke-estländska befolkningen på olika områden, i synnerhet inom byggnadsbranschen. Möjligheten att sända andra än ester på arbetskommendering har tydligen under den tid, alltså 1.5.2004-30.4.2006, som övergångsbestämmelserna i lagen om förutsättningarna för förvärsaarbete för medborgare i Tjeckien, Estland, Lettland, Litauen, Ungern, Polen, Slovenien och Slovakien (309/2004) var i kraft blivit lika sedvanlig praxis som att utstationera estländska arbetstagare till Finland.

Ungdomar som inte är ester men bosatta i Estland har i likhet med estländska ungdomar traditionellt arbetat i Finland som säsongarbetare, i synnerhet inom jordbruket och träd-

gårdsodlingen. För detta arbete har de enligt 81 § 1 mom. 4 punkten i utlänningslagen inte behövt uppehållstillstånd.

I Estland bor en ansevärd mängd tredjelandsmedborgare eller personer utan medborgarskap som kan erhålla EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i Estland. Trots att icke-estländska arbetstagare redan nu har möjlighet att förvärsaarbete i betydande omfattning enligt vad som framgår av redogörelsen ovan föreslås det att prövningen av om arbetskraft står till förfogande bibehålls i detta skede för att trygga en balanserad arbetsmarknad i Finland i fråga om sådana varaktigt bosatta som flyttar till Finland från någon annan av Europeiska unionens medlemsstater.

3.3. De viktigaste förslagen

I utlänningslagen intas en bestämmelse om beviljande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. I bestämmelsen skall ingå definitioner på villkoren för beviljande av uppehållstillstånd utifrån direktivet. Uppehållstillståndet kan beviljas efter fem års oavbruten bosättning med kontinuerligt uppehållstillstånd.

De olika slagen av uppehållstillstånd kompletteras med ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, vars giltighetstid motsvarar permanent uppehållstillstånd.

Bestämmelsen om de allmänna villkoren för beviljande av uppehållstillstånd ändras så att äventyrande av Finlands internationella förbindelser inte får vara hinder för att bevilja uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Dessutom intas i lagen en bestämmelse om att fara för folkhälsan inte får utgöra hinder för att bevilja fortsatt uppehållstillstånd, om villkoren för att bevilja tillståndet i övrigt uppfylls.

I utlänningslagen intas en bestämmelse om att bevilja uppehållstillstånd i en situation, där en tredjelandsmedborgare som beviljats EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat flyttar till Finland. Uppehållstillstånd skall enligt formuleringen i direktivet beviljas sökanden för ekonomisk verksamhet i egenskap av avlönad arbetstagare eller självständig yrkesutövare, för att studera eller genomgå yrkesutbildning eller för andra syften. Villkoren för tredjelands-

medborgare som i en annan av unionens medlemsstater beviljats ställning som varaktigt bosatt att förvärvsarbeta bestäms utifrån de gällande bestämmelserna i 5 kap. i utlänningslagen om tredjelandsmedborgares arbete. Av tredjelandsmedborgare krävs uppehållstillstånd för arbetstagare, ifall det inte är fråga om arbete som enligt lagen är möjligt att utföra med stöd av annat uppehållstillstånd eller utan uppehållstillstånd.

Det skall bli möjligt att komma till Finland och här ansöka om uppehållstillstånd. Upphållstillståndet utfärdas som tillfälligt eller som kontinuerligt med hänsyn till den avsedda vistelsens karaktär. Om en tredjelandsmedborgare som beviljats EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat beviljas uppehållstillstånd i Finland, beviljas hans eller hennes familjemedlemmar tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd för samma tid.

Utlänningslagen kompletteras med bestämmelser om återkallande av uppehållstillståndet för varaktigt bosatta. Tillståndet kan återkallas ifall tillståndsinnehavaren vistats tolv månader i följd utanför Europeiska gemenskapens territorium eller en period som överstiger sex år utanför Finland. Utlänningen kan innan dessa tidsfrister löper ut anhålla om att uppehållstillståndet inte återkallas. Dessutom föreslås det att EG-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta upphör att gälla, ifall en annan medlemsstat beviljar honom eller henne motsvarande tillstånd.

I utlänningslagen intas bestämmelser om två tidsfrister, som gäller behandlingen av ansökan om uppehållstillstånd, som lämnats in av en varaktigt bosatt. Beslutet i fråga om ansökan om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta skall delges sökanden senast inom sex månader från att den lämnats in. När tredjelandsmedborgare som beviljats EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat ansöker om nationellt uppehållstillstånd i Finland, skall Utlänningsverket avgöra ärendet inom fyra månader från att ansökan lämnats in.

Bestämmelserna om uppehållstillståndsmyndigheterna utökas med ett tillägg om att Utlänningsverket beviljar uppehållstillstånd för varaktigt bosatta och sådana familjemedlemmar som följer med dem till Finland. Den

lokala polisen skall däremot bevilja EG-uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare när vederbörande har vistats lagligen och oavbrutet i Finland i fem år. Ovan nämnda praxis motsvarar den arbetsfördelning som infördes i samband med utlänningslagen. Enligt denna beviljar Utlänningsverket det första uppehållstillståndet och den lokala polisen fortsatta uppehållstillstånd.

Utlänningslagens paragraf gällande utvisning ändras. I grunderna för utvisning ur Finland stryks verksamhet som äventyrar Finlands förhållanden till en främmande stat. Dessutom intas i paragrafen ett nytt mom. enligt vilket det är möjligt att utvisa en i Finland bosatt utlänning som beviljats EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta endast på den grund att utlänningen utgör ett omedelbart och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning och säkerhet.

4. Propositionens konsekvenser

4.1. Ekonomiska konsekvenser

Propositionen medför inga direkta konsekvenser för statsekonomin. Propositionen antas inte öka antalet ansökningar om uppehållstillstånd i större omfattning. Kostnaderna för behandlingen av ansökningarna om uppehållstillstånd täcks genom de avgifter som tas ut för behandlingen. Avgifterna fastställs genom förordning av inrikesministeriet.

4.2. Konsekvenser för myndigheterna

Propositionen inverkar inte på relationerna mellan olika myndigheter och deras behörighet. Enligt propositionen skall Utlänningsverket bevilja en tredjelandsmedborgare, som beviljats EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat, och hans eller hennes familjemedlemmar som följer med till Finland det första uppehållstillståndet. Polisinspektionen i häradet beviljar tredjelandsmedborgare som oavbrutet vistats i Finland i fem år EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Denna uppdelning av behörigheten iakttar den arbetsfördelning som tillämpats i utlänningslagen, enligt denna beviljar Utlänningsverket utlänning som befinner sig utomlands eller redan rest in i landet det första uppehållstillståndet och den lokala poli-

sen fortsatt uppehållstillstånd. Eftersom uppehållstillståndet för varaktigt bosatta de facto inte ger utlänningen större rättigheter än andra nationella uppehållstillstånd, är det föga troligt att antalet ansökningar om uppehållstillstånd skulle öka avsevärt.

Utlänningsverket får en ny uppgift i att fungera som en i direktivet förutsatt kontaktpunkt i samarbetet med andra medlemsstater. Härvid är det fråga om informationsutbyte mellan medlemsstaterna, den arbetsinsats som krävs bedöms som ganska anspråkslös.

4.3. Samhälleliga konsekvenser

Genom propositionen samordnas tredjelandsmedborgares rättsliga ställning med EU-medborgarnas rättsliga ställning samt underlättas tredjelandsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rörlighet inom unionen. Den rättsliga ställningen för tredjelandsmedborgare i medlemsstaten och rätten att flytta inom unionen harmoniseras. Familjemedlemmarnas rätt till rörlighet inom unionen garanterar att familjebanden upprätthålls.

Propositionen har inte någon större inverkan på utlänningarnas ställning i Finland. Enligt gällande lagstiftning får utlänning permanent uppehållstillstånd efter att ha vistats lagligen och oavbrutet i Finland i fyra år. Genom det permanenta uppehållstillståndet får utlänningen i praktiken ett år tidigare samma rättigheter som genom EG-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta.

Tredjelandsmedborgare som beviljats EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat och flyttar till Finland med sina familjemedlemmar får rätt till inresa i Finland för att ansöka om uppehållstillstånd här, när tillståndet enligt gällande lag borde ha sökts utomlands före inresan i Finland.

Det nya EG-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta underlättar som sådant inte utlänningars rörlighet på unionens territorium, eftersom inresan regleras utifrån Schengenregelverket och nationella bestämmelser baserade på detta. Härvid är det möjligt att Finland dessutom kan kräva visum av varaktigt bosatta som fått EG-uppehållstillstånd i en av de s.k. nya medlemsstaterna, som inte tillämpar Schengenregelverket fullt ut, för inre-

sa i landet. Upphållstillstånd som beviljats av stater som tillämpar Schengenregelverket berättigar till tre månaders vistelse i en annan medlemsstat som också tillämpar regelverket.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid inrikesministeriet. Utlåtande om utkastet till regeringens proposition har begärts av statsrådets kansli, utrikesministeriet, justitieministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, undervisningsministeriet, handels- och industriministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, justitiekanslern i statsrådet, riksdagens justitieombudsman, högsta förvaltningsdomstolen, Helsingfors förvaltningsdomstol, minoritetsombudsmannen, Utlänningsverket, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf, Akava ry, Finlands näringsliv rf, Företagarna i Finland rf och Flyktingrådgivningen rf.

Remissinstansernas synpunkter på utkastet till regeringens proposition var huvudsakligen positiva och har i mån av möjlighet beaktats vid beredningen av den slutliga propositionen. I utlåtandena kommenterades speciellt förslaget att hålla kvar prövningen av om arbetskraft står till förfogande i lagen. Särskild uppmärksamhet ägnades också exempelvis frågan hur innehavaren av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kan få effektivare skydd mot utvisning och för hur lång tid ett fortsatt uppehållstillstånd skall beviljas.

Prövningen av om arbetskraft står till förfogande föreslås bibehållas i lagen, trots att förslaget också mötte kritik.

I yttrandena efterlystes en precisering av principen om effektivare skydd mot utvisning enligt artikel 12.1 i fråga om person som innehar EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. I regeringens proposition ingår på basis av utlåtandena en tydligare skrivning än förut att utlänning som innehar ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta får utvisas endast på den grund att han eller hon utgör ett omedelbart och tillräckligt allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten.

Det nya tidsbegränsade, med andra ord det

fortsatta uppehållstillståndets längd ändrades utifrån de iakttagelser som framgick av utlåtandena till fyra år. Tack vare denna ändring undviker man en sådan situation att det första uppehållstillståndet utfärdas enligt gällande lag vanligtvis för först ett år, ett fortsatt uppehållstillstånd för tre år och herefter ytterligare för ett år för att den femårsperiod som EG-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta förutsätter skall bli fylld.

6. Samband med andra propositioner

I regeringens proposition om ändring av utlänningslagen som avser offer för människohandel och deras ställning (RP 32/2006 rd) har det föreslagits att samma fyra paragrafer skall ändras som föreslås ändras i denna proposition. Dessa paragrafer är 3 §, definitioner, 60 § Ansökan om uppehållstillstånd, 67

§ Utlänningsverket som uppehållstillståndsmyndighet och 79 § Obegränsat arbete med stöd av annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare. Riksdagen har den 12 juni 2006 antagit en lag om ändring av utlänningslagen (RSv 89/2006 rd). Lagen avses träda i kraft den 31 juli 2006. De ändringar som riksdagen godkänt har beaktats i propositionen. I ingressen till lagförslaget har författningssamlingsnumret för ändringen i fråga inte skrivits ut, eftersom det inte var känt när propositionen överlämnades till riksdagen.

Riksdagen har den 26 april 2006 antagit en lag om ändring av lagen om studiestöd (RP 399/2006 rd). Lagen träder i kraft den 1 november 2006. Genom lagen ändras 1 § 3 mom. i lagen om studiestöd (65/1994), i denna proposition ingår ett förslag till ytterligare ändring av samma mom.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Utlänningslagen

3 §. Definitioner. I direktivet om varaktigt bosatta definieras tredjelandsmedborgare som personer som inte är unionsmedborgare enligt artikel 17.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. I den nuvarande utlänningslagen definieras inte vad som avses med tredjelandsmedborgare. Eftersom begreppet tredjelandsmedborgare kommer att användas i utlänningslagen i fortsättningen, är det motiverat att foga det till definitionerna i 3 §. Till 1 mom. fogas en ny 2 a punkt, enligt vilken med tredjelandsmedborgare avses personer som inte är medborgare i Europeiska unionen och därmed jämförbara personer. I utlänningslagen jämföras med unionsmedborgare även medborgare i Europeiska ekonomiska samarbetsområdets stater Island, Liechtenstein och Norge samt Schweiz.

I direktivet om varaktigt bosatta innefattar definitionen av tredjelandsmedborgare även statslösa personer.

Enligt direktivet skall det uppehållstillstånd som beviljas varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare kallas 'EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta'. Till 1 mom. fogas en ny 5 a punkt, där EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta definieras. I definitionen hänvisas till den ställning och det uppehållstillstånd som definieras i direktivet om varaktigt bosatta.

33 §. Olika slag av uppehållstillstånd. I direktivet om varaktigt bosatta föreskrivs att ställning som varaktigt bosatt skall vara permanent. I direktivet används definitionen 'ställning som varaktigt bosatt', och för att påvisa den beviljas 'EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta'. Enligt direktivet tillkommer de rättigheter som föreskrivs i direktivet en tredjelandsmedborgare på grund av ställningen som varaktigt bosatt. Upppehållstillstånd som beviljats enligt utlänningslagen innehavaren de rättigheter och den ställning som anges i lagen. Utlänningslagen känner inte begreppet 'ställning som tredje-

landsmedborgare' och i lagen föreslås inte heller några bestämmelser som skulle definiera en sådan särskild ställning.

Enligt 33 § 1 mom. i utlänningslagen är ett uppehållstillstånd tidsbegränsat eller permanent. Det föreslås att 3 mom. ändras så att EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta vad giltighetstiden beträffar jämföras med permanent uppehållstillstånd och gäller alltså tills vidare. Det har inte ansetts motiverat att definiera EG-uppehållstillstånd som en underart av permanent tillstånd, eftersom permanent uppehållstillstånd och EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta berörs av olika regler i utlänningslagen. Man har inte heller velat skapa något nytt slag av uppehållstillstånd i 1 mom. utöver tidsbegränsat och permanent uppehållstillstånd.

34 §. Anteckning om uppehållstillstånd. Det föreslås att 2 mom. ändras så att i ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta antecknas bokstavskoden P-EY. Bokstavskoden anger å ena sidan att uppehållstillståndets giltighetstid är permanent och å andra sidan att det är fråga om en typ av uppehållstillstånd som används gemensamt i unionens medlemsstater.

36 §. Allmänna villkor för beviljande av uppehållstillstånd. Enligt 36 § 1 mom. i utlänningslagen kan uppehållstillstånd vägras, om en utlänning anses äventyra allmän ordning och säkerhet, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser.

Direktivet om varaktigt bosatta tillåter emellertid inte att EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta eller uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som erhållit nämnda tillstånd i en annan medlemsstat eller för hans eller hennes familjemedlemmar vägras på grundval av äventyrande av de internationella förbindelserna. Det föreslås att till 1 mom. fogas ett omnämnande enligt vilket äventyrande av de internationella förbindelserna som grund för vägrat uppehållstillstånd inte gäller utlänningar som erhållit EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i unionens medlemsstater. Riksdagen har godkänt en motsvarande ändring som grundar sig på familjeåterföreningsdirektivet och enligt vil-

ken uppehållstillstånd som sökts på grund av familjeband inte kan vägras på den grunden att utläningen anses äventyra Finlands internationella förbindelser.

Enligt direktivet om varaktigt bosatta får EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta vägras bara om den allmänna ordningen eller den allmänna säkerheten äventyras. Direktivet tillåter inte att EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta vägras på grund av äventyrande av folkhälsan, vilket åter är möjligt enligt 36 § 1 mom. i den gällande utlänningslagen.

I direktivet föreskrivs vidare att det inte tillåts att förnyat uppehållstillstånd för en person som erhållit EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat eller för hans eller hennes familjemedlemmar vägras på grund av äventyrande av folkhälsan efter att det första uppehållstillståndet beviljats.

I regeringens proposition (28/2003 rd.) konstateras att betydelsen av 36 § i utlänningslagen kan variera beroende på om det är fråga om en person som ansöker om sitt första uppehållstillstånd eller en sökande som redan en längre tid vistats i landet, och hurvida personen har ett tidsbegränsat (tillfälligt eller kontinuerligt) eller permanent uppehållstillstånd. När det gäller folkhälsan hänvisas i regeringens proposition till artikel 4.1 i rådets direktiv 64/221/EEG om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa, i vilken det konstateras att bl.a. vissa sjukdomar kan utgöra grund till att en person inte släpps in på området eller vägras ett första uppehållstillstånd. Som bilaga till direktivet följer en lista på sjukdomar som utgör ett hot mot folkhälsan. Enligt artikel 4.2 i ovan nämnda direktiv skall sjukdomar eller handikapp som uppkommer efter det att ett första uppehållstillstånd har utfärdats inte utgöra grund för vägran att förnya uppehållstillståndet eller för utvisning ur landet.

Europaparlamentet och rådet har den 29 april 2004 antagit ett direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier. Direktivet upphäver rådets ovan nämnda direktiv om samordningen av särskilda åtgär-

der som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Enligt artikel 27.1 i direktivet om fri rörlighet får medlemsstaterna begränsa den fria rörligheten för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. I artikel 29.2 föreskrivs åter att sjukdomar som uppstår senare än tre månader efter inresan får inte ligga till grund för utvisning.

Av den ovan presenterade gemenskapsregleringen framgår att principen är att äventyrande av folkhälsan inte tillåts som grund för att vägra en person vistelse i en medlemsstat efter att han eller hon redan vistats där en tid. Personer som är berättigade till EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta har redan vistats fem år på en medlemsstats territorium.

Den synpunkt som man gått in för i gemenskapens reglering är motiverad för att man skall kunna samordna tredjelandsmedborgares rättsliga ställning och unionsmedborgarnas rättsliga ställning. Medlemsstaterna bör garantera en permanent och kontinuerlig uppehållsrätt. Att en person får en sjukdom som äventyrar folkhälsan är inte heller nödvändigtvis beroende av hans eller hennes eget agerande. Sålunda vore det orimligt att vägra förnyat uppehållstillstånd på grund av äventyrande av folkhälsan sedan en tredjelandsmedborgare redan slagit sig ner i en medlemsstat. Till 1 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken äventyrande av folkhälsan inte hindrar att fortsatt tillstånd beviljas, om villkoren för beviljande av tillstånd i övrigt uppfylls.

Det föreslås att ordalydelsen i 1 mom. ändras så att ordkombinationen allmän ordning eller säkerhet används i stället för den gällande lagens allmän ordning och säkerhet. Att ordet och ändras till eller uttrycker bättre det sakläge som redan nu råder i praktiken, dvs. att såväl allmän ordning som allmän säkerhet utgör självständiga omständigheter när man prövar om uppehållstillstånd skall vägras. Även i direktivet särskiljs allmän ordning och allmän säkerhet från varandra.

49 a §. *Beviljande av uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en*

annan medlemsstat i Europeiska unionen samt för dennes familjemedlemmar. Enligt direktivet har den som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en medlemsstat rätt att under längre tid än tre månader bosätta sig i andra medlemsstater än den som beviljat uppehållstillståndet som anställd eller egenföretagare, för att studera eller följa en yrkesutbildning eller för andra syften. Han eller hon skall emellertid ansöka om uppehållstillstånd i den andra medlemsstaten i enlighet med den mottagande statens nationella lagstiftning.

I direktivet föreskrivs vidare att när en varaktigt bosatt utövar sin rätt till bosättning i den andra medlemsstaten och om familjen redan är bildad i den första medlemsstaten, skall sådana medlemmar av kärnfamiljen som avses i artikel 4.1. i familjeåterföreningsdirektivet tillåtas att åtfölja eller förena sig med den varaktigt bosatta.

Enligt utlänningslagen skall uppehållstillstånd i princip sökas utomlands före inresan. I 45 § i utlänningslagen föreskrivs om beviljande av tillfälligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands och i 47 § om beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd för personer som befinner sig utomlands. Tillfälligt uppehållstillstånd kan erhållas för tillfälligt arbete, tillfälligt näringsidkande eller studier eller av andra särskilda skäl. Kontinuerligt uppehållstillstånd kan erhållas för t.ex. arbete eller näringsidkande av fortgående karaktär. Uppehållstillstånd kan undantagsvis beviljas på ansökan som gjorts i Finland med stöd av 49 § i utlänningslagen.

Det föreslås att till utlänningslagen fogas en ny 49 a §, som fastställer grunderna för beviljande av uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som är varaktigt bosatt i en annan medlemsstat i unionen och som flyttar till Finland. Uppehållstillstånd skall kunna beviljas på de grunder som nämns i direktivet. De skiljer sig något från de grunder som förutsätts i fråga om andra tredjelandsmedborgare i 45 och 47 § i utlänningslagen. Utlänningen kan komma till Finland för att ansöka om uppehållstillstånd eller så kan han eller hon ansöka om det före inresan.

För att uppehållstillstånd skall beviljas förutsätts att utlänningen uppfyller de allmänna villkoren i 36 § i utlänningslagen. Han eller hon får inte äventyra den allmänna ordningen

eller säkerheten eller folkhälsan. Upphållstillstånd kan vägras, om det finns grundad anledning att misstänka att utlänningen har för avsikt att kringgå bestämmelserna om inresa. Beviljande av uppehållstillstånd förutsätter dessutom att utlänningens försörjning är tryggad. Försörjningsvillkoret grundar sig på 39 § i utlänningslagen.

I 1 mom. föreskrivs att tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas på ansökan som gjorts i Finland eller utomlands för att bedriva ekonomisk verksamhet i egenskap av avlönad arbetstagare eller självständig yrkesutövare, för att studera eller följa en yrkesutbildning eller för andra syften. Paragrafens ordalydelse motsvarar direktivets ordalydelse.

I direktivet definieras inte närmare vilka de andra syften som avses i 3 punkten kunde vara. Det sätts inga andra begränsningar än att utlänningen inte äventyrar den allmänna ordningen eller säkerheten och att han eller hon har stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att han eller hon skall kunna försörja sig själv och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten. Syftet kan alltså vara vilket som helst.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt den föreslagna paragrafen kan vara antingen tillfälligt eller kontinuerligt. Om detta föreskrivs i 2 mom. Uppehållstillståndets art bestäms enligt syftet med vistelsen. Om det står klart att vistelsen är avsedd att vara tillfällig, t.ex. en tillfällig arbetsuppgift eller studier, skall tillfälligt uppehållstillstånd beviljas. I annat fall beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd.

Enligt 3 mom. kan uppehållstillstånd för arbete beviljas i form av antingen uppehållstillstånd för arbetstagare eller annat uppehållstillstånd. Utgångspunkten för bestämmelsen är att för att en tredjelandsmedborgare skall kunna arbeta krävs uppehållstillstånd för arbetstagare, om det inte är fråga om arbete som enligt utlänningslagen får utföras med stöd av annat uppehållstillstånd eller utan uppehållstillstånd. Närmare bestämmelser om uppehållstillstånd för arbetstagare och arbete med annat uppehållstillstånd ingår i 5 kap. om arbete i utlänningslagen.

När det är fråga om en självständig yrkesutövare föreslås att de gällande bestämmelserna om uppehållstillstånd för näringsidkare

i utlänningslagen skall iakttas. Tillståndsmyndigheten skall utreda om kraven på lönsam näringsverksamhet uppfylls. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för näringsidkare ingår i 5 kap. i utlänningslagen.

I 4 mom. föreskrivs att när en person som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat beviljas tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd beviljas hans eller hennes familjemedlemmar tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd för samma tid på ansökan som gjorts i Finland eller utomlands. En familjemedlem skall således ha likadant uppehållstillstånd som anknytningspersonen och tillståndet kan sökas före inresan eller i Finland efter familjemedlemmens inresa. När tillstånd för familjemedlem beviljas beaktas de allmänna villkoren för beviljande av uppehållstillstånd självständigt (36 §).

55 §. *Det fortsatta tillståndets längd.* I paragrafen föreskrivs om det nya tidsbegränsade uppehållstillståndets, dvs. det fortsatta tillståndets längd. Ett fortsatt tillstånd kan enligt 1 mom. beviljas för högst tre år. Syftet med bestämmelsen har varit att ett andra fortsatt tillstånd i allmänhet beviljas till en sådan tidpunkt att utlänningen har möjlighet att få permanent uppehållstillstånd. Då den vistelsetid som förutsätts för permanent uppehållstillstånd har varit fyra år, har det första tillståndet beviljats för ett och det andra för tre år.

EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas efter fem års oavbruten bosättning. Det föreslås att det fortsatta tillståndets maximilängd utökas till fyra år, så att en utlänning efter två tidsbegränsade tillstånd och fem års bosättning direkt kan få EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Förslaget innebär också att fortsatt tillstånd i regel beviljas för fyra år, om det inte finns grundad anledning att avvika från detta. Efter fyra års vistelse kan utlänningen om han eller hon så vill ansöka om permanent uppehållstillstånd, men det är inte nödvändigt.

Ändringen av momentet ger utlänningen möjlighet att välja om han eller hon vill ansöka om permanent uppehållstillstånd eller vänta ytterligare ett år, varefter han eller hon kan få EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Då undviker utlänningen en uppe-

hållstillståndsavgift. Om en utlänning som fått permanent uppehållstillstånd ansöker om och får EG-uppehållstillstånd, ogiltigförklaras hans eller hennes permanenta uppehållstillstånd, eftersom en utlänning kan ha bara ett uppehållstillstånd åt gången.

56 a §. *Beviljande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.* I 56 § i utlänningslagen föreskrivs om beviljande av permanent uppehållstillstånd. EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta mot-svarar i stor utsträckning permanent uppehållstillstånd. Upphållstillståndet enligt direktivet är ändå förenat med vissa särdrag som förutsätter att det nya slaget av uppehållstillstånd tas in i lagen. Till utlänningslagen fogas en ny 56 a § om EG-uppehållstillstånd som beviljas tredjelands-medborgare som är varaktigt bosatta i Finland.

Utanför direktivets tillämpningsområde har ställts studerande, personer som åtnjuter internationellt skydd eller tillfälligt skydd, personer som är bosatta i landet uteslutande av tillfälliga skäl samt personal vid främmande staters diplomatiska eller konsulära beskickningar, delegationer och staternas representation i deras förbindelser med internationella organisationer eller deras familjemedlemmar. Som exempel på tillfällig bosättning nämns i direktivet sådana som är bosatta på basis av au pair-avtal, säsongarbetare, arbetstagare som utstationerats av en tjänsteleverantör för att tillhandahålla tjänster eller de fall då uppehållstillstånden formellt begränsats.

EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas om villkoren för beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd fortfarande uppfylls, om utlänningens försörjning är tryggad på det sätt som föreskrivs i 39 § och om det inte finns några hinder enligt 36 § för beviljande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta (allmän ordning eller säkerhet samt kringgående av inresebestämmelserna). EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas även statslösa personer, om deras vistelse inte grundar sig på internationellt skydd.

Enligt 1 mom. skall villkoret för beviljande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta vara laglig och oavbruten vistelse i fem år i Finland. Till vistelsetiden räknas endast vistelse med kontinuerligt uppehållstillstånd (A). Vistelse med tillfälligt uppehållstillstånd (B) räknas inte. Vistelsen skall ha infallit

omedelbart före inlämnandet av ansökan om uppehållstillstånd.

I 2 mom. föreskrivs att frånvaroperioder från Finland som är kortare än sex månader i följd och som inte överstiger tio månader totalt inte avbryter den oavbrutna vistelsen och att de beaktas när den oavbrutna vistelsen beräknas. Vistelsen kan av särskilda skäl betraktas som oavbruten även om frånvaroperioderna överskrider ovan nämnda tidsperioder men då beaktas inte frånvaroperioderna när vistelsetiden beräknas. Sådana särskilda skäl kan vara t.ex. studier eller arbete utanför landet eller allvarlig sjukdom hos en nära släkting.

Enligt 3 mom. beräknas tidsfristen fem år från den första dagen för det första tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljats för kontinuerlig vistelse i landet eller från inretdagen, om tredjelandsmedborgaren vid inresan haft kontinuerligt uppehållstillstånd.

I 4 mom. föreskrivs att EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta inte beviljas personer som får internationellt skydd, trots att dessa får kontinuerligt uppehållstillstånd i Finland. Flyktingar och personer som får subsidiärt skydd omfattas inte av direktivets tillämpningsområde. Andra grupper som inte omfattas av direktivet behöver inte nämnas i lagen, eftersom tillståndet beviljas i form av tillfälligt uppehållstillstånd, och vistelsetid med tillfälligt uppehållstillstånd inräknas inte i den vistelsetid som förutsätts för EG-uppehållstillstånd.

57 §. Hinder för beviljande av permanent uppehållstillstånd och EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. I direktivet föreskrivs att medlemsstaterna i sin uppehållstillståndsprövning skall beakta å ena sidan allvaret i eller typen av brott mot allmän ordning eller säkerhet, eller den fara som den berörda personen utgör, och samtidigt ta vederbörlig hänsyn till bosättningstiden och befintliga band med bosättningslandet. I direktivet förutsätts att tredjelandsmedborgarens situation bedöms som en helhet.

I utlänningslagen föreskrivs om helhetsprövning när permanent uppehållstillstånd beviljas. När beviljandet av uppehållstillstånd prövas skall hänsyn tas till av vilken art och hur allvarlig den brottsliga gärningen är samt till den tid utlänningen har vistats i Finland.

Det föreslås att samma bestämmelse som tillämpas på vägran av permanent uppehållstillstånd skall användas för vägran av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Ett omnämnande av EG-uppehållstillstånd fogas till paragrafens rubrik och 1 mom.

För att utlänningslagen skall uppfylla kraven i direktivet fogas till 2 mom. som en ny omständighet som skall tas i betraktande utlänningsens band till Finland. I övrigt uppfyller paragrafen direktivets krav.

58 §. Återkallande av uppehållstillstånd. Enligt direktivet skall en tredjelandsmedborgare inte längre ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatta vid frånvaro från gemenskapens territorium under en period om tolv månader i följd eller efter sex års frånvaro från den medlemsstat som beviljade ställning som varaktigt bosatt. Medlemsstaterna får ändå tillåta att frånvaro från gemenskapens eller medlemsstatens territorium som överstiger tolv månader i följd eller som motiveras av särskilda eller exceptionella orsaker inte skall medföra återkallande eller förlust av ställning som varaktigt bosatt.

I direktivet förhåller man sig strängare till vistelse utanför gemenskapens territorium än till vistelse utanför en enskild medlemsstats territorium. Detta är konsekvent för att främja tredjelandsmedborgares rörlighet på unionens territorium. Medlemsstaterna kan emellertid tillåta att tredjelandsmedborgare behåller ställningen som varaktigt bosatta trots längre frånvaroperioder än de som anges i direktivet.

I utlänningslagen föreskrivs att ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd återkallas när en utlännings varaktigt har flyttat bort från Finland eller när en utlännings i permanent syfte har vistats utanför landet i två år utan avbrott. Enligt lagen kan dessutom en utlännings i situationer där ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd skulle återkallas, innan två år har gått, lämna in en ansökan om att uppehållstillståndet inte återkallas. Om ansökan bifalls, skall av beslutet framgå den tid inom vilken uppehållstillståndet inte återkallas.

Inställningen till återkallande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta varierar beroende på om tredjelandsmedborgaren vistas utanför medlemsstaten i fråga eller gemenskapen. Till paragrafen fogas ett nytt 2

mom. om återkallande av EG-uppehållstillstånd. Enligt momentet återkallas ett EG-uppehållstillstånd, om tillståndsinnehavaren har vistats utanför Europeiska unionens territorium i tolv månader utan avbrott eller utanför Finland i sex år utan avbrott. Paragrafens 1 mom. ändras inte.

I 3 mom. föreskrivs att en utlänning kan i fråga om tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, innan tidsfristerna för återkallande av uppehållstillstånden har gått ut, lämna in en ansökan om att uppehållstillståndet inte återkallas. Ansökan kan bifallas om vistelsen utanför Finland eller gemenskapen har berott på särskilda eller exceptionella orsaker. Sådana särskilda skäl som talar för längre frånvaroperioder kan vara t.ex. studier eller arbete med ett långtidsprojekt och dylika motsvarande omständigheter som kräver långvarigt engagemang samt t.ex. en nära släktings sjukdom eller bildande av familj i ett land utanför gemenskapen eller i en annan medlemsstat i unionen.

I 4 mom. föreskrivs om de grunder på vilka ett permanent uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för långvarigt bosatta kan återkallas. Bestämmelsen har tidigare ingått i 3 mom. och gällt permanent uppehållstillstånd. Grunderna för återkallande förblir desamma. Enligt direktivet kan ställning som varaktigt bosatta återkallas om ställningen har förvärvats genom bedrägeri. Uttrycket i direktivet förutsätter inte att utlänningslagens nuvarande ordalydelse ändras. Enligt den kan ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd återkallas, om vid ansökan om uppehållstillstånd medvetet har lämnats oriktiga upplysningar om sökandens identitet eller andra oriktiga upplysningar som har påverkat beslutet eller om något som hade kunnat hindra beviljandet av uppehållstillstånd har hemlighållits.

I förslaget till 5 mom. ingår det tidigare 4 mom. i delvis ändrad form.

Enligt 58 § 4 mom. i lagen får ett tidsbegränsat uppehållstillstånd återkallas, om de villkor på grundval av vilka uppehållstillståndet beviljades inte längre uppfylls. En ytterligare förutsättning för återkallande är att utlänningen har vistats lagligen i Finland en kort tid. När momentet bereddes var utgångspunkten att när förändrade omständig-

heter inte beror på sökanden skall uppehållstillståndet inte kunna återkallas, när han eller hon har bosatt sig i Finland. Denna omständighet framgick av den meningen i bestämmelsen som sade att tillståndet får återkallas, om utlänningen har vistats lagligen i landet en kort tid. I motiveringen till bestämmelsen nämndes att en kort tid kan vara från några veckor till några månader.

Det har visat sig att bestämmelsens ordalydelse inte fungerar i praktiken. I praktiken kommer det över huvud taget inte i fråga att återkalla tillstånd med stöd av bestämmelsen. Tillståndet hinner inte återkallas t.ex. därför att det under en kort tid inte framkommer att grunderna inte längre föreligger. I synnerhet när det är fråga om fortsatt tillstånd är återkallande på denna grund inte möjligt, eftersom i botten ligger i allmänhet minst ett års vistelse. Det skall också vara möjligt att återkalla ett fortsatt tillstånd, om grunderna för beviljande av tillstånd inte längre föreligger. Exempelvis om personen i fråga har förlorat sin arbetsplats eller sin studieplats.

Till följd av ovan nämnda lagrum är det i praktiken möjligt att återkalla ett uppehållstillstånd endast i situationer där grunden har förändrats av orsaker som beror på sökanden. Upphållstillstånd bör kunna återkallas även i andra situationer, t.ex. om en sökande som fått en arbetsplats i Finland inte heller erbjuds arbete i Finland.

I praktiken har det också funnits situationer där tillståndet har beviljats och redan delgivits, men den person som fått tillståndet har ännu inte kommit till landet och alltså inte vistats i Finland ens en kort tid. När sökanden själv velat att uppehållstillståndet skall återkallats har tillståndet i praktiken återkallats just med stöd av 58 § 4 mom., trots att sökanden inte har vistats en enda dag i Finland.

Jämfört med återkallande av uppehållsrätten och uppehållstillståndshandling för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar (165 §) är situationen den att tredjelandsmedborgare har enligt den gällande lagen befunnit sig i en bättre ställning, för inte heller 165 § innehåller någon som helst tidsbegränsning för återkallande.

På grund av det ovan nämnda slopas i momentet den mening som säger att en förutsättning för återkallande är en kortvarig vis-

telse.

Syftet med den föreslagna ändringen är inte att påverka en sådan situation där t.ex. familjeband bryts av orsaker som inte beror på sökanden och där utlänningen redan har bosatt sig i Finland. Tillståndet skall inte återkallas och fortsatt tillstånd kan beviljas på ny grund.

Till 6 mom., som utgör 5 mom. i den gällande paragrafen, fogas ett omnämnande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Sålunda kan också ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta återkallas, om en Schengenstat begär att Finland återkallar ett uppehållstillstånd som Finland beviljat en utlänning och begäran anförs med motiveringen att utlänningen har meddelats inreseförbud i en annan Schengenstat och det har bestämts att han eller hon skall avlägsnas från Schengenområdet av orsaker som har att göra med bl.a. allmän ordning och säkerhet. Hänvisningen till 149 § i utlänningslagen ändras så att den motsvarar förslaget till 149 §.

59 §. När uppehållstillstånd upphör att gälla. I 59 § 1 mom. i lagen föreskrivs att ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd upphör att gälla, om utlänningen utvisas ur Finland eller får finskt medborgarskap. Det föreslås att momentets ordalydelse ändras så att tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd ersätts med uttrycket uppehållstillstånd. Uttrycket uppehållstillstånd täcker alla uppehållstillstånd, såväl tidsbegränsat och permanent uppehållstillstånd som EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

I direktivet föreskrivs att om en tredjelandsmedborgare får ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat, förlorar han eller hon sin ställning i den medlemsstat som först beviljade ställningen. Erhållande av ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat grundar sig på vistelsens längd. En tredjelandsmedborgare kan inte ha ställning som varaktigt bosatt i flera medlemsstater samtidigt. Därför föreslås att det till momentet fogas att ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta upphör att gälla, om en annan medlemsstat i Europeiska unionen beviljar utlänningen EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Paragrafens 2 mom. ändras inte.

60 §. Ansökan om uppehållstillstånd. I 2 mom. uppräknas de situationer då uppehålls-

tillstånd kan beviljas på ansökan som gjorts i Finland. En utlänning som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat har rätt att ansöka om uppehållstillstånd i Finland, liksom en utlänning som efter fem års vistelse beviljas EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i Finland. Ansökan skall ges in till polisinskrivningen i häradet. Det föreslås att till 2 mom. fogas en hänvisning till 49 a och 56 a §.

60 a §. Ansökan om uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och för dennes familjemedlemmar samt behandling av ansökan. Enligt direktivet skall en person som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i den första medlemsstaten och dennes familjemedlemmar ansöka om uppehållstillstånd i den andra medlemsstaten senast tre månader efter inresan. Medlemsstaterna får godta att ansökan om uppehållstillstånd lämnas in medan de fortfarande är bosatta i den medlemsstat som beviljat EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

I direktivet föreskrivs om en tidsfrist på fyra månader för handläggning av ansökan om uppehållstillstånd. Enligt direktivet kan tidsfristen förlängas med högst tre månader, om ansökan inte åtföljs av alla handlingar som avses i direktivet eller i undantagsfall om behandlingen av ansökan är komplicerad.

Det föreslås att till lagen fogas en ny 60 a §, vars 1 mom. föreskriver att uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat i unionen och för hans eller hennes familjemedlemmar skall sökas så snabbt som möjligt och senast tre månader efter inresan eller före inresan medan de fortfarande vistas i den medlemsstat som beviljat ovan nämnda uppehållstillstånd. Upphållstillstånd för familjemedlem kan enligt utlänningslagen sökas antingen av familjemedlemmen själv eller av anknytningspersonen i Finland.

I 2 mom. föreskrivs att ansökan om uppehållstillstånd skall avgöras senast fyra månader efter det att ansökan har lämnats in. Behandlingstiden för ansökan kan förlängas med högst tre månader, om alla nödvändiga handlingar inte lämnades in tillsammans med ansökan eller av andra särskilda skäl. Andra

särskilda skäl motsvarar direktivets uttryck i undantagsfall, som kan vara t.ex. ett exceptionellt oklart fall eller inhämtande av tilläggsupplysningar, utlåtanden eller annat sådant.

Enligt direktivet skall ansökan åtföljas av dokumentation i enlighet med nationell lagstiftning. Bestämmelser om de handlingar som skall lämnas in kan utfärdas genom förordning av statsrådet, enligt det bemyndigande som ingår i 60 § 4 mom. i utlänningslagen.

60 b §. *Behandling av ansökan om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.* I direktivet föreskrivs att ett beslut på ansökan om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta skall delges sökanden sex månader från det att ansökan lämnades in. Tidsfristen får förlängas i undantagsfall som har att göra med behandlingen av ansökan.

Det föreslås att till lagen fogas en ny 60 b §, där det föreskrivs att beslut på ansökan om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta skall delges sökanden senast sex månader efter det att ansökan har lämnats in. Tidsfristen kan förlängas om behandlingen av ärendet har varit förenad med exceptionella svårigheter. Det kan vara t.ex. fråga om en exceptionell svårighet om man för att utreda saken måste inhämta tidsödande utredningar eller utlåtanden. Likaså kan tidsfristen förlängas om det uppstår problem vid delgivningen av beslutet, t.ex. polisen lyckas inte delge beslutet inom sex månader av orsaker som beror på kunden. Tillståndsavgörandet skall i praktiken träffas i så god tid att också delgivningen kan ske inom tidsfristen sex månader.

60 c §. *Erhållande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta på nytt.* I direktivet föreskrivs att om en varaktig bosatts ställning återkallas eller går förlorad därför att tredjelandsmedborgaren har varit bosatt tolv månader i följd utanför gemenskapens territorium eller sex år utanför den medlemsstat som beviljat ställningen som varaktigt bosatt eller han eller hon har beviljats ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat, skall medlemsstaten föreskriva om ett förenklat förfarande för att återfå denna ställning. I direktivet nämns att detta förfarande skall särskilt tillämpas på personer som studerar i en annan medlemsstat. Enligt direktivet skall villkoren för att återfå ställ-

ning som varaktigt bosatt fastställas i den nationella lagstiftningen.

Det föreslås att till lagen fogas en ny 60 c §. I 1 mom. föreskrivs om erhållande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta på nytt, om tillståndet har återkallats eller upphört att gälla. Uppehållstillstånd kan fås på nytt, om sökandens försörjning är tryggad i enlighet med 39 § i utlänningslagen, och inga hinder enligt 36 § föreligger för beviljande av tillstånd. Motsvarande villkor föreskrivs i artiklarna 5 och 6 i direktivet. När EG-uppehållstillstånd beviljas en tredjelandsmedborgare på nytt, förutsätts inte fem års föregående vistelse i Finland för att tillståndet skall beviljas.

I 2 mom. föreskrivs att ansökan skall behandlas utan dröjsmål. Villkoren för beviljande av uppehållstillstånd skall utredas, men ansökan skall behandlas som brådskanie i ansökningskön.

67 §. *Utlänningsverket som uppehållstillståndsmyndighet.* I paragrafen föreskrivs om Utlänningsverkets behörighet i uppehållstillståndsärenden. Det första uppehållstillståndet i Finland beviljas i allmänhet av Utlänningsverket. Utlänningsverket beviljar uppehållstillstånd för en utlänningsperson som fått uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat men som vill stanna i Finland. Det föreslås att en hänvisning till den nya 49 a § fogas till 1 mom. 2 punkten.

I 2 och 3 mom. föreslås ändringar i fråga om laghänvisningarna, vilka beror på den föreslagna ändringen av 58 §.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. där det föreskrivs att Utlänningsverket skall fungera som en sådan kontaktpunkt som avses i artikel 25 i direktivet. Kontaktpunkten skall svara för mottagning och överföring av den information som anges i direktivet.

Om en medlemsstat beviljar uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som erhållit EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat skall den underrätta den andra medlemsstaten om detta (artikel 19.2).

Om en medlemsstat fattar beslut om att en tredjelandsmedborgare som är varaktigt bosatt i en annan medlemsstat skall lämna dess territorium, skall den underrätta den andra medlemsstaten, varvid den medlemsstat som

beviljat ställning som varaktigt bosatt skall återta tredjelandsmedborgaren utan formaliteer (artikel 22.2).

Till kontaktpunktens uppgifter hör också att rapportera om situationer där en medlemsstat fattar beslut om att utvisa en tredjelandsmedborgare från unionens territorium. Till detta skall finnas en allvarlig orsak som har att göra med allmän ordning eller allmän säkerhet. Denna uppgift nämns inte i artikel 25, eftersom den enligt kommissionens meddelande i misstag lämnades bort ur bestämmelsen i det skede då direktivet bereddes.

En medlemsstat skall vidare underrätta en annan medlemsstat, om den beviljar EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta för en utlänning som dessförinnan har fått ställning som varaktigt bosatt i denna andra medlemsstat (artikel 23.1). Ställningen upphör då att gälla i den medlemsstat som först beviljat ställningen.

68 §. *Den lokala polisen som uppehållstillståndsmyndighet.* EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas efter fem års vistelse i landet. Enligt 68 § i lagen beviljar polisinsrättningen i häradet fortsatta tillstånd och permanenta uppehållstillstånd. Det föreslås att behörigheten för polisinsrättningen i häradet skall omfatta beviljande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Det föreslås att en ny 4 punkt om detta fogas till 1 mom.

I 2 mom. föreslås en ändring i fråga om laghänvisningen som beror på den föreslagna ändringen av 58 §.

I 3 mom. föreslås inga ändringar.

79 §. *Obegränsat arbete med stöd av annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare.* I paragrafen föreskrivs om de situationer där en utlänning har rätt att arbeta med vanligt uppehållstillstånd utan att tillgången på arbetskraft provas. Rätten att arbeta är obegränsad.

Det föreslås att rätten att arbeta inte begränsas för den som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i Finland. Utlänningen har då redan vistats i Finland fem år, så någon begränsning är inte motiverad.

Villkoren för att förvärvsarbeta för en tredjelandsmedborgare som fått ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat och som flyttar till Finland bestäms däremot på

samma sätt som för närvarande föreskrivs i utlänningslagen om tredjelandsmedborgares rätt att arbeta.

149 §. *Utvisningsgrunder.* Enligt artikel 12.1 i direktivet om varaktigt bosatta får en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare utvisas endast om han eller hon utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet. Genom direktivet föreskrivs effektiviserat skydd mot utvisning för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare. Detta skydd grundar sig enligt direktivet på de grunder som fastställts i rättspraxis vid den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Skyddet gäller de tredjelandsmedborgare som har beviljats EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i medlemsstaten i fråga.

Med stöd av artikel 22 i direktivet får en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare som har flyttat till en annan medlemsstat men ännu inte uppnått ställning som varaktigt bosatt där, samt hans eller hennes familjemedlemmar, åläggas att lämna landet av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet, om villkoren i direktivet inte längre uppfylls eller om personen i fråga inte lagligen är bosatt i medlemsstaten i fråga. Tredjelandsmedborgare och deras familjemedlemmar får inte heller åläggas att lämna landet på grund av verksamhet som äventyrar Finlands förbindelser till en främmande stat.

I 149 § i lagen föreskrivs om utvisningsgrunder. Enligt 1 mom. 4 punkten får en utlänning utvisas om han eller hon i Finland har bedrivit, eller det med hänsyn till hans eller hennes tidigare verksamhet eller annars finns grundad anledning att misstänka att han eller hon i Finland börjar bedriva verksamhet som äventyrar den nationella säkerheten eller Finlands förhållanden till en främmande stat. Verksamhet som äventyrar Finlands förhållanden till en främmande stat är inte en sådan orsak i anslutning till den allmänna ordningen eller säkerheten som nämns i direktivet, så en tredjelandsmedborgare som uppnått ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat och som flyttat till Finland skall inte kunna utvisas från Finland på den grunden. Till 4 punkten kunde fogas ett undantag gällande varaktigt bosatta. Eftersom verksamhet som äventyrar Finlands förbindelser inte har använts som utvisningsgrund i praktiken, fö-

reslås ändå att den slopas helt och hållet. En motivering till detta är också att alla tredjelandsmedborgare då behandlas lika. Äventyrande av Finlands förhållanden till en främmande stat föreskrivs inte heller som grund för utvisning av unionsmedborgare.

Verksamhet som äventyrar den nationella säkerheten enligt 4 punkten kan tolkas som en grund som omfattas av direktivets bestämmelse.

Under beredningen av propositionen har det inte framkommit några grunder att behålla äventyrande av Finlands förhållanden till en främmande stat som utvisningsgrund. Grunden kunde vara nödvändig tidigare, men i och med att situationen i världen utvecklats bl.a. efter Sovjetunionens sönderfall kan samma behov inte längre anses föreligga. Exempelvis utvisningssituationer som har att göra med terrorism kan skötas på den grunden att personen i fråga äventyrar säkerheten. Man bör också lägga märke till att föremål för utvisning är utlänningar som redan vistats i Finland med uppehållstillstånd. Utvisning gäller inte personer som försöker ta sig in i landet.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom. I förslaget till 2 mom. föreskrivs om effektiviserat skydd mot utvisning för en utlänning som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i Finland. Utvisning skall vara möjligt endast om utlänningen utgör ett omedelbart och tillräckligt allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten. Momentets ordalydelse motsvarar ordalydelsen i artikel 12.1 i direktivet.

Paragrafens 1 mom. tillämpas på varaktigt bosatta som har flyttat till Finland men som ännu inte har fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i Finland.

En innehavare av EG-uppehållstillstånd kan utvisas endast om det hot som han eller hon utgör mot den allmänna ordningen eller säkerheten är tillräckligt stort och omedelbart. Ekonomiska överväganden kan inte utgöra en grund för äventyrande av den allmänna ordningen eller säkerheten. När utvisningsbeslutet fattas skall man beakta hur länge den person som eventuellt skall utvisas har varit bosatt i landet, hans eller hennes ålder, banden med bosättningslandet samt

eventuella följder av utvisningsbeslutet för vederbörande och dennes anhöriga.

När utvisningsbeslutet fattas skall man också beakta hur allvarlig och av vilken art den omständighet som hotar den allmänna ordningen eller säkerheten är eller den fara som personen i fråga medför. Det kan vara fråga om t.ex. hot till följd av drogberoende eller mentala problem. Grunder som gäller äventyrande av den allmänna ordningen eller säkerheten och som kan komma i fråga är också särskilt allvarliga brott, t.ex. att man allmänt gjort sig skyldig till något brott räcker inte som utvisningsgrund. Sådana brott som hotar den allmänna ordningen eller säkerheten och som kan leda till utvisning är t.ex. allvarliga vålds- och sexualbrott samt allvarliga narkotikabrott. För att iaktta principen om effektiviserat utvisningsskydd skall man när utvisningsbeslutet fattas förutom brottets art noga bedöma om det finns särskilt vägande skäl att anta att personen i fråga upprepar brottet i framtiden.

1.2. Lagen om studiestöd

Genomförandet av direktivet om varaktigt bosatta förutsätter också att bestämmelsen om tillämpningsområdet för lagen om studiestöd ses över.

I 1 § i lagen om studiestöd föreskrivs om lagens tillämpningsområde. I 3 mom. föreskrivs om utlänningars rätt till studiestöd. Momentets nuvarande ordalydelse ingår i lag 345/2004. Riksdagen har den 26 april 2006 godkänt en ändring av 3 punkten, som träder i kraft den 1 november 2006 (RP 9/2006 rd).

Enligt det 1 § 3 mom. i lagen om studiestöd som träder i kraft den 1 november 2006 kan studiestöd beviljas en i Finland stadigvarande bosatt utlänning som vistas i landet av någon annan orsak än studier, om han eller hon 1) har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd enligt 33 § i utlänningslagen (301/2004), 2) är medborgare i Europeiska unionen eller en därmed jämförbar person eller familjemedlem till en sådan enligt 153 och 154 § i utlänningslagen och hans eller hennes uppehållsrätt har registrerats på basis av 159 § i utlänningslagen, eller 3) är nordisk medborgare enligt 157 § i utlänningslagen och har registretat sin vistelse så som överenskommit om folkbokföring mel-

lan de nordiska länderna.

Eftersom den rättsliga ställningen i Finland för en utlänning som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i praktiken är likadan som den rättsliga ställningen för den som fått permanent uppehållstillstånd, bör till 1 § 3 mom. 1 punkten i lagen om studiestöd fogas ett omnämnande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. En varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare vars vistelse grundar sig på något annat än studier, skall således också kunna beviljas studiestöd. En tredjelandsmedborgare som varit varaktigt bosatt i en annan medlemsstat i unionen och som flyttar till Finland och får kontinuerligt uppehållstillstånd enligt förslaget till 49 a § skall vara berättigad till studiestöd med stöd av 1 § 3 mom. 1 punkten i lagen om studiestöd.

Det föreslås att ordalydelsen i 2 punkten preciseras. Den nuvarande ordalydelsen och den ordalydelse som riksdagen godkänt och som träder i kraft den 1 november 2006 innefattar noga taget inte de tredjelandsmedborgare vilkas vistelse inte registreras men som får uppehållstillståndshandling med stöd av 161 § i utlänningslagen. Registrering av uppehållsrätten enligt 159 § i utlänningslagen gäller endast de familjemedlemmar som själva är unionsmedborgare eller därmed jämförbara personer. En unionsmedborgares familjemedlemmar som är tredjelandsmedborgare beviljas enligt 161 § uppehållstillståndshandling för familjemedlemmar och andra anhöriga.

I ordalydelsen i 3 punkten föreslås en teknisk korrigerig.

2. Närmare bestämmelser och föreskrifter

I artikel 7 i direktivet föreskrivs att förvärv av ställning som varaktigt bosatt kan medlemsstaten kräva dokumentation i enlighet med nationell lagstiftning som styrker att

sökanden uppfyller villkoren för erhållande av ställning som varaktigt bosatt. I artikel 15 ingår en motsvarande bestämmelse som gäller ansökan om uppehållstillstånd för en varaktigt bosatt som kommer från en annan medlemsstat. I medlemsstatens nationella lagstiftning fastställs den dokumentation som skall åtfölja ansökan. I 60 § 4 mom. i utlänningslagen ingår ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om förfarandet i anslutning till ansökan om uppehållstillstånd. Närmare bestämmelser om ingivande av den dokumentutredning som nämns i direktivet kan utfärdas genom en förordning av statsrådet med stöd av 60 § 4 mom.

3. Ikraftträdande

Enligt artikel 26 i direktivet om varaktigt bosatta skall medlemsstaterna sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet senast den 23 januari 2006. Av denna orsak föreslås att lagarna skall träda i kraft så snart som möjligt.

4. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I samband med totalreformen av utlänningslagen (RP 28/2003 rd) behandlade riksdagens grundlagsutskott grundligt utlänningslagstiftningens förhållande till grundlagen och internationella människorättsförpliktelser (GrUU 4/2004 rd). Propositionen innehåller inga ändringar av betydelse för de grundläggande fri- och rättigheterna och den kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning enligt 72 § i grundlagen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

1.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004) 33 § 3 mom., 34 § 2 mom., 36 § 1 mom., 55 § 1 mom., 57 § 1 och 2 mom., 58 och 59 §, 60 § 2 mom., 67 och 68 §, 79 § 1 mom. samt 149 §,

av dem 36 § 1 mom. sådant det lyder i lag 380/2006, 55 § 1 mom. och 79 § 1 mom. sådana de lyder i lag 34/2006, 60 § 2 mom. sådant det lyder i lag /2006, 67 § sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag och 68 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 34/2006, samt fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 581/2005 och i nämnda lag /2006, nya 2 a- och 5 a-punkter, till lagen nya 49 a, 56 a och 60 a—60 c § som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2 a) *tredjelandsmedborgare* personer som inte är unionsmedborgare eller därmed jämförbara personer utan medborgare i något annat land,

5 a) *EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta* ställning och uppehållstillstånd enligt rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning som en medlemsstat i Europeiska unionen beviljat en tredjelandsmedborgare,

33 §

Olika slag av uppehållstillstånd

Ett permanent uppehållstillstånd gäller tills vidare. Med permanent uppehållstillstånd

jämställs i fråga om giltighetstiden även EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

34 §

Anteckning om uppehållstillstånd

I ett permanent uppehållstillstånd antecknas bokstavskoden P. I ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta antecknas bokstavskoden P-EG.

36 §

Allmänna villkor för beviljande av uppehållstillstånd

Uppehållstillstånd kan vägras, om en utlänning anses äventyra allmän ordning eller säkerhet, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser. Äventyrande av folkhälsan hindrar ändå inte att fortsatt tillstånd beviljas, om villkoren för beviljande av tillstånd i övrigt uppfylls. Äventyrande av internationella förbindelser hindrar dock inte att

uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband eller att uppehållstillstånd beviljas en utlänning som i någon av unionens medlemsstater har beviljats EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

49 a §

Beviljande av uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat i Europeiska unionen samt för dennes familjemedlemmar

En tredjelandsmedborgare som i en annan medlemsstat i unionen fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd på ansökan som gjorts i Finland eller utomlands

1) för att bedriva ekonomisk verksamhet i egenskap av avlönad arbetstagare eller självständig yrkesutövare,

2) för att studera eller delta i yrkesutbildning, eller

3) för andra syften.

Uppehållstillståndet beviljas som tillfälligt eller kontinuerligt med beaktande av vistelsens natur.

För arbete beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller annat uppehållstillstånd. För idkande av näring beviljas uppehållstillstånd för näringsidkare. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och näringsidkare ingår i 5 kap.

När en person som i en annan medlemsstat i unionen fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd beviljas hans eller hennes familjemedlemmar tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd för samma tid på ansökan som gjorts i Finland eller utomlands.

55 §

Det fortsatta tillståndets längd

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas för högst fyra år.

56 a §

Beviljande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas en tredjelandsmedborgare som efter att ha fått kontinuerligt uppehållstillstånd har varit lagligen och oavbrutet bosatt i landet i fem år omedelbart före inlämnandet av ansökan om uppehållstillstånd, om villkoren för beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd uppfylls och det inte finns några i denna lag nämnda hinder för att bevilja EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Den oavbrutna vistelsen i Finland avbryts inte av en oavbruten vistelse utanför Finland som är kortare än sex månader, om frånvaroperioderna inte överstiger tio månader totalt. Vistelsen i Finland kan av särskilda skäl anses vara oavbruten även om frånvaroperioderna varat längre än de ovan nämnda tidsperioderna. Då beaktas emellertid inte frånvaroperioderna när vistelsetiden beräknas.

Tidsfristen fem år beräknas från den första dagen för det första tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljats för kontinuerlig vistelse i landet eller från inresedagen, om tredjelandsmedborgaren vid inresan haft kontinuerligt uppehållstillstånd.

EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas inte personer som får internationellt skydd.

57 §

Hinder för beviljande av permanent uppehållstillstånd och EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Permanent uppehållstillstånd och EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kan vägras, om

1) utlänningen konstaterats ha gjort sig skyldig till ett brott för vilket föreskrivs fängelsestraff,

2) utlänningen är misstänkt för ett brott för vilket föreskrivs fängelsestraff,

3) utlänningen konstaterats ha gjort sig skyldig till två eller flera brott, eller om

4) utlänningen är misstänkt för två eller flera brott.

Det straff som dömts ut för ett brott behö-

ver inte ha vunnit laga kraft. När hindren för beviljande av uppehållstillstånd prövas skall hänsyn tas till av vilken art och hur allvarlig den brottsliga gärningen är samt till den tid utlänningen har vistats i Finland och utlänningens band till Finland.

58 §

Återkallande av uppehållstillstånd

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd återkallas när en utlänning varaktigt har flyttat bort från Finland eller när en utlänning i permanent syfte har vistats utanför landet i två år utan avbrott.

Ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta återkallas när en utlänning har vistats utanför Europeiska unionens territorium i tolv månader utan avbrott eller när en utlänning har vistats utanför Finland i sex år utan avbrott.

I det fall som avses i 1 eller 2 mom. kan en utlänning innan ovan nämnda tidsfrister har gått ut lämna in en ansökan om att uppehållstillståndet inte återkallas. Om ansökan bifalls, skall av beslutet framgå den tid inom vilken uppehållstillståndet inte återkallas. Ansökan kan bifallas, om vistelsen utanför Finland eller gemenskapen har haft särskilda eller exceptionella orsaker.

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd eller ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kan återkallas, om vid ansökan om uppehållstillstånd medvetet har lämnats oriktiga upplysningar om sökandens identitet eller andra oriktiga upplysningar som har påverkat beslutet eller om något som hade kunnat hindra beviljandet av uppehållstillstånd har hemlighållits.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får återkallas, om de villkor på grundval av vilka uppehållstillståndet beviljades inte längre uppfylls.

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd eller ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta får återkallas, om en Schengenstat begär att Finland återkallar ett uppehållstillstånd som Finland beviljat en utlänning och begäran anförs med motivering att utlänningen har meddelats inreseför-

bud i en annan Schengenstat och det har bestämts att han eller hon skall avlägsnas från Schengenområdet på liknande grunder som nämns i 149 § 1 mom. 2 och 3 punkten.

59 §

När uppehållstillstånd upphör att gälla

Ett uppehållstillstånd upphör att gälla, om utlänningen utvisas ur Finland eller får finskt medborgarskap. Ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta upphör dessutom att gälla, om en annan medlemsstat i Europeiska unionen beviljar utlänningen EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

I utlänningsregistret antecknas att uppehållstillståndet upphört att gälla.

60 §

Ansökan om uppehållstillstånd

Upphållstillstånd får sökas i Finland med stöd av 49, 49 a, 50—52, 52 a, 54, 56 och 56 a §. Ansökan skall ges in till polisinskrivningen i häradet.

60 a §

Ansökan om uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och för dennes familjemedlemmar samt behandling av ansökan

Upphållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som i en annan medlemsstat i unionen fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta och för hans eller hennes familjemedlemmar skall sökas så snabbt som möjligt och senast tre månader efter inresan. Upphållstillstånd kan också sökas före inresan. Tillståndet skall då sökas i den medlemsstat som beviljat ovan nämnda uppehållstillstånd.

Ansökan om uppehållstillstånd skall avgö-

ras senast fyra månader efter det att ansökan har lämnats in. Behandlingstiden för ansökan kan förlängas med högst tre månader, om alla nödvändiga handlingar inte har lämnats in tillsammans med ansökan eller av andra särskilda skäl.

60 b §

Behandling av ansökan om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Beslut på ansökan om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta skall delges sökanden senast sex månader efter det att ansökan har lämnats in. Tidsfristen kan förlängas om behandlingen av ärendet har varit förenad med exceptionella svårigheter.

60 c §

Erhållande av nytt EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Om ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta har återkallats med stöd av 58 § 2 mom. eller upphört att gälla med stöd av 59 § 1 mom., beviljas EG-uppehållstillstånd på nytt på ansökan. Tillstånd beviljas om sökandens försörjning är tryggad i enlighet med 39 § och inga hinder enligt 36 § föreligger för beviljande av tillstånd.

Ansökan om erhållande av uppehållstillstånd på nytt skall behandlas utan dröjsmål.

67 §

Utlänningsverket som uppehållstillståndsmyndighet

Utlänningsverket beviljar

- 1) första uppehållstillstånd för en utlänning som befinner sig utomlands,
- 2) första uppehållstillstånd för en utlänning som kommit till landet utan uppehållstillstånd i de fall som avses i 49, 49 a, 51, 52 och 52 a §,
- 3) uppehållstillstånd i sådana fall då polisinsättningen i häradet har fört ansökan till Utlänningsverket för avgörande.

Utlänningsverket återkallar uppehållstillstånd på de grunder som anges i 58 § 1, 2 och 6 mom. samt återkallar på de grunder som nämns i 58 § 4 och 5 mom. uppehållstillstånd som det har beviljat.

Beslut om att uppehållstillstånd inte skall återkallas i sådana fall som avses i 58 § 3 mom. fattas av Utlänningsverket.

Utlänningsverket är den kontaktpunkt för informationsutbyte som avses i artikel 25 i rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning.

68 §

Den lokala polisen som uppehållstillståndsmyndighet

Polisinsättningen i häradet beviljar

- 1) uppehållstillstånd för en sådan familjemedlem till en finsk medborgare som befinner sig i Finland samt för dennes minderåriga ogifta barn,
- 2) nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd,
- 3) permanent uppehållstillstånd för en utlänning som vistas i landet, och
- 4) EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Polisinsättningen i häradet återkallar på de grunder som anges i 58 § 1, 2, 4 och 5 mom. ett uppehållstillstånd som den har beviljat.

Polisinsättningen i häradet överför uppehållstillstånd till nya resedokument.

79 §

Obegränsat arbete med stöd av annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare

Rätt att förvärvsarbeta har en utlänning som har beviljats permanent uppehållstillstånd, EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta eller kontinuerligt uppehållstillstånd på grundval av annat än arbete eller yrkesutövning.

149 §

Utvisningsgrunder

En utlänning som har haft uppehållstillstånd får utvisas ur landet, om

1) han eller hon vistas i landet utan uppehållstillstånd, när ett sådant krävs,

2) han eller hon konstaterats ha gjort sig skyldig till ett brott för vilket det föreskrivna maximistraffet är fängelse i minst ett år, eller om han eller hon konstaterats ha gjort sig skyldig till upprepade brott,

3) han eller hon genom sitt uppträdande har visat att han eller hon är farlig för andras säkerhet, eller om

4) han eller hon i Finland har bedrivit, eller det med hänsyn till hans eller hennes tidigare verksamhet eller annars finns grundad anledning att misstänka att han eller hon i Finland börjar bedriva verksamhet som äventyrar den nationella säkerheten.

En utlänning som i Finland har beviljats EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kan utvisas ur landet endast om han eller hon utgör ett omedelbart och tillräckligt allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten.

På den grund som föreskrivs i 1 mom. 2 punkten får även en sådan utlänning utvisas som med stöd av 3 kap. 4 § i strafflagen inte dömts till straff såsom otillräckelig.

En flykting får utvisas på de grunder som avses i 1 mom. 2—4 punkten. Flyktingen får dock inte utvisas till sitt hemland eller permanenta bosättningsland, om han eller hon fortfarande är i behov av internationellt skydd när det gäller detta land. En flykting får utvisas endast till en stat som samtycker till att ta emot honom eller henne.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om studiestöd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 januari 1994 om studiestöd (65/1994) 1 § 3 mom., sådant det lyder
i lag 399/2006, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Studiestöd kan beviljas en i Finland stadigvarande bosatt utlänning som vistas i landet av någon annan orsak än studier, om han eller hon

1) har beviljats kontinuerligt (A) eller permanent (P) uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta (P-EG) enligt utlänningslagen (301/2004),

2) är medborgare i Europeiska unionen eller en därmed jämförbar person eller familjemedlem till en sådan enligt utlänningslagen och hans eller hennes uppehållsrätt har registrerats eller han eller hon har beviljats en uppehållstillståndshandling på basis av 10 kap. i utlänningslagen, eller

3) är nordisk medborgare som har registrerat sin vistelse enligt 157 § i utlänningslagen så som överenskommits om folkbokföring mellan de nordiska länderna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Nådendal den 21 juli 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Inrikesminister *Kari Rajamäki*

*Bilaga
Parallelltexter*

1.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004) 33 § 3 mom., 34 § 2 mom., 36 § 1 mom., 55 § 1 mom., 57 § 1 och 2 mom., 58 och 59 §, 60 § 2 mom., 67 och 68 §, 79 § 1 mom. samt 149 §,

av dem 36 § 1 mom. sådant det lyder i lag 380/2006, 55 § 1 mom. och 79 § 1 mom. sådana de lyder i lag 34/2006, 60 § 2 mom. sådant det lyder i lag /2006, 67 § sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag och 68 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 34/2006, samt fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 581/2005 och i nämnda lag /2006, nya 2 a- och 5 a-punkter, till lagen nya 49 a, 56 a och 60 a—60 c § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2 a) **tredjELandsmedborgare** personer som inte är unionsmedborgare eller därmed jämförbara personer utan medborgare i något annat land,

5 a) **EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta** ställning och uppehållstillstånd enligt rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjELandsmedborgares ställning som en medlemsstat i Europeiska unionen beviljat en tredjELandsmedborgare,

33 §

Olika slag av uppehållstillstånd

Ett permanent uppehållstillstånd gäller tills vidare.

33 §

Olika slag av uppehållstillstånd

Ett permanent uppehållstillstånd gäller tills vidare. *Med permanent uppehållstillstånd jämförs i fråga om giltighetstiden även EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.*

34 §

Anteckning om uppehållstillstånd

I ett permanent uppehållstillstånd antecknas bokstavskoden P.

34 §

Anteckning om uppehållstillstånd

I ett permanent uppehållstillstånd antecknas bokstavskoden P. *I ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta antecknas bokstavskoden P-EG.*

36 §

Allmänna villkor för beviljande av uppehållstillstånd

Upphållstillstånd kan vägras, om en utlänning anses äventyra allmän ordning och säkerhet, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser. Äventyrande av internationella förbindelser hindrar dock inte att uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband.

36 §

Allmänna villkor för beviljande av uppehållstillstånd

Upphållstillstånd kan vägras, om en utlänning anses äventyra allmän ordning eller säkerhet, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser. *Äventyrande av folkhälsan hindrar ändå inte att fortsatt tillstånd beviljas, om villkoren för beviljande av tillstånd i övrigt uppfylls.* Äventyrande av internationella förbindelser hindrar dock inte att uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband *eller att uppehållstillstånd beviljas en utlänning som i någon av unionens medlemsstater har beviljats EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.*

49 a §

Beviljande av uppehållstillstånd för en tredjelandsmedborgare som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat i Europeiska unionen samt för dennes familjemedlemmar

En tredjelandsmedborgare som i en annan medlemsstat i unionen fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd på ansökan som gjorts i Finland eller utomlands

1) för att bedriva ekonomisk verksamhet i egenskap av avlönad arbetstagare eller självständig yrkesutövare,

2) för att studera eller delta i yrkesutbildning, eller

3) för andra syften.

Upphållstillståndet beviljas som tillfälligt eller kontinuerligt med beaktande av vistelsens natur.

För arbete beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller annat uppehållstillstånd. För idkande av näring beviljas uppehållstillstånd för näringsidkare. Närmare bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och näringsidkare ingår i 5 kap.

När en person som i en annan medlemsstat i unionen fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd beviljas hans eller hennes familjemedlemmar tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd för samma tid på ansökan som gjorts i Finland eller utomlands.

55 §

Det fortsatta tillståndets längd

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas för högst tre år.

55 §

Det fortsatta tillståndets längd

Ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas för högst fyra år.

56 a §

**Beviljande av EG-uppehållstillstånd för
varaktigt bosatta**

EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas en tredjelandsmedborgare som efter att ha fått kontinuerligt uppehållstillstånd har varit lagligen och oavbrutet bosatt i landet i fem år omedelbart före inlämnandet av ansökan om uppehållstillstånd, om villkoren för beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd uppfylls och det inte finns några i denna lag nämnda hinder för att bevilja EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Den oavbrutna vistelsen i Finland avbryts inte av en oavbruten vistelse utanför Finland som är kortare än sex månader, om frånvaroperioderna inte överstiger tio månader totalt. Vistelsen i Finland kan av särskilda skäl anses vara oavbruten även om frånvaroperioderna varat längre än de ovan nämnda tidsperioderna. Då beaktas emellertid inte frånvaroperioderna när vistelsetiden beräknas.

Tidsfristen fem år beräknas från den första dagen för det första tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljats för kontinuerlig vistelse i landet eller från inresedagen, om tredjelandsmedborgaren vid inresan haft kontinuerligt uppehållstillstånd.

EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta beviljas inte personer som får internationellt skydd.

57 §

Hinder för beviljande av permanent uppehållstillstånd

Permanent uppehållstillstånd kan vägras, om

1) utlänningen konstaterats ha gjort sig skyldig till ett brott för vilket föreskrivs fängelsestraff,

2) utlänningen är misstänkt för ett brott

57 §

Hinder för beviljande av permanent uppehållstillstånd och EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Permanent uppehållstillstånd och EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kan vägras, om

1) utlänningen konstaterats ha gjort sig skyldig till ett brott för vilket föreskrivs fängelsestraff,

2) utlänningen är misstänkt för ett brott

Gällande lydelse

för vilket föreskrivs fängelsestraff,

3) utlänningen konstaterats ha gjort sig skyldig till två eller flera brott, eller om

4) utlänningen är misstänkt för två eller flera brott.

Det straff som dömts ut för ett brott behöver inte ha vunnit laga kraft. När hindren för beviljande av uppehållstillstånd prövas skall hänsyn tas till av vilken art och hur allvarlig den brottsliga gärningen är samt till den tid utlänningen har vistats i Finland.

Föreslagen lydelse

för vilket föreskrivs fängelsestraff,

3) utlänningen konstaterats ha gjort sig skyldig till två eller flera brott, eller om

4) utlänningen är misstänkt för två eller flera brott.

Det straff som dömts ut för ett brott behöver inte ha vunnit laga kraft. När hindren för beviljande av uppehållstillstånd prövas skall hänsyn tas till av vilken art och hur allvarlig den brottsliga gärningen är samt till den tid utlänningen har vistats i Finland *och utlänningens band till Finland.*

58 §

Återkallande av uppehållstillstånd

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd återkallas när en utlänning varaktigt har flyttat bort från Finland eller när en utlänning i permanent syfte har vistats utanför landet i två år utan avbrott.

I det fall som avses i 1 mom. kan en utlänning innan det har förflutit två år lämna in en ansökan om att uppehållstillståndet inte återkallas. Om ansökan bifalls, skall av beslutet framgå den tid inom vilken uppehållstillståndet inte återkallas.

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd kan återkallas, om vid ansökan om uppehållstillstånd medvetet har lämnats oriktiga upplysningar om sökandens identitet eller andra oriktiga upplysningar som har påverkat beslutet eller om något som hade kunnat hindra beviljandet av uppehållstillstånd har hemlighållits.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får

58 §

Återkallande av uppehållstillstånd

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd återkallas när en utlänning varaktigt har flyttat bort från Finland eller när en utlänning i permanent syfte har vistats utanför landet i två år utan avbrott.

Ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta återkallas när en utlänning har vistats utanför Europeiska unionens territorium i tolv månader utan avbrott eller när en utlänning har vistats utanför Finland i sex år utan avbrott.

I det fall som avses i 1 *eller* 2 mom. kan en utlänning *innan ovan nämnda tidsfrister har gått ut* lämna in en ansökan om att uppehållstillståndet inte återkallas. Om ansökan bifalls, skall av beslutet framgå den tid inom vilken uppehållstillståndet inte återkallas. *Ansökan kan bifallas, om vistelsen utanför Finland eller gemenskapen har haft särskilda eller exceptionella orsaker.*

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd *eller ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta* kan återkallas, om vid ansökan om uppehållstillstånd medvetet har lämnats oriktiga upplysningar om sökandens identitet eller andra oriktiga upplysningar som har påverkat beslutet eller om något som hade kunnat hindra beviljandet av uppehållstillstånd har hemlighållits.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får

återkallas, om de villkor på grundval av vilka uppehållstillståndet beviljades inte längre uppfylls. *För att uppehållstillståndet skall kunna återkallas förutsätts dessutom att utlänningen först en kort tid har vistats lagligen i Finland.*

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd får återkallas, om en Schengenstat begär att Finland återkallar ett uppehållstillstånd som Finland beviljat en utlänning och begäran anförs med motiveringen att utlänningen har meddelats inreseförbud i en annan Schengenstat och att det har bestämts att han eller hon skall avlägsnas från Schengenområdet på liknande grunder som nämns i 149 § 1 mom. 2–4 punkten.

59 §

När uppehållstillstånd upphör att gälla

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd upphör att gälla, om utlänningen utvisas ur Finland eller får finskt medborgarskap.

I utlänningsregistret antecknas att uppehållstillståndet upphört att gälla.

60 §

Ansökan om uppehållstillstånd

 Uppehållstillstånd får sökas i Finland med stöd av 49–52, 52 a, 54 och 56 §. Ansökan skall ges in till polisinspektionen i häradet.

återkallas, om de villkor på grundval av vilka uppehållstillståndet beviljades inte längre uppfylls.

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd eller *ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta* får återkallas, om en Schengenstat begär att Finland återkallar ett uppehållstillstånd som Finland beviljat en utlänning och begäran anförs med motiveringen att utlänningen har meddelats inreseförbud i en annan Schengenstat och det har bestämts att han eller hon skall avlägsnas från Schengenområdet på liknande grunder som nämns i 149 § 1 mom. 2 och 3 punkten.

59 §

När uppehållstillstånd upphör att gälla

Ett uppehållstillstånd upphör att gälla, om utlänningen utvisas ur Finland eller får finskt medborgarskap. *Ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta upphör dessutom att gälla, om en annan medlemsstat i Europeiska unionen beviljar utlänningen EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.*

I utlänningsregistret antecknas att uppehållstillståndet upphört att gälla.

60 §

Ansökan om uppehållstillstånd

 Uppehållstillstånd får sökas i Finland med stöd av 49, 49 a, 50–52, 52 a, 54, 56 och 56 a §. Ansökan skall ges in till polisinspektionen i häradet.

60 a §

Ansökan om uppehållstillstånd för en tredjelandssmedborgare som fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och för dennes familjemedlemmar samt behandling av ansökan

Uppehållstillstånd för en tredjelandssmedborgare som i en annan medlemsstat i unionen fått EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta och för hans eller hennes familjemedlemmar skall sökas så snabbt som möjligt och senast tre månader efter inresan. Uppehållstillstånd kan också sökas före inresan. Tillståndet skall då sökas i den medlemsstat som beviljat ovan nämnda uppehållstillstånd.

Ansökan om uppehållstillstånd skall avgöras senast fyra månader efter det att ansökan har lämnats in. Behandlingstiden för ansökan kan förlängas med högst tre månader, om alla nödvändiga handlingar inte har lämnats in tillsammans med ansökan eller av andra särskilda skäl.

60 b §

Behandling av ansökan om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Beslut på ansökan om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta skall delges sökanden senast sex månader efter det att ansökan har lämnats in. Tidsfristen kan förlängas om behandlingen av ärendet har varit förenad med exceptionella svårigheter.

60 c §

Erhållande av nytt EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Om ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta har återkallats med stöd av 58 § 2 mom. eller upphört att gälla med stöd av 59 § 1 mom., beviljas EG-uppehållstillstånd

på nytt på ansökan. Tillstånd beviljas om sökandens försörjning är tryggad i enlighet med 39 § och inga hinder enligt 36 § föreligger för beviljande av tillstånd.

Ansökan om erhållande av uppehållstillstånd på nytt skall behandlas utan dröjsmål.

67 §

Utlänningsverket som uppehållstillståndsmyndighet

Utlänningsverket beviljar

- 1) första uppehållstillstånd för en utlänning som befinner sig utomlands,
- 2) första uppehållstillstånd för en utlänning som kommit till landet utan uppehållstillstånd i de fall som avses i 49, 51, 52 och 52 a §,

3) uppehållstillstånd i sådana fall då polis-inrättningen i häradet har fört ansökan till Utlänningsverket för avgörande.

Utlänningsverket återkallar uppehållstillstånd på de grunder som anges i 58 § 1 och 5 mom. samt återkallar på de grunder som nämns i 58 § 3 och 4 mom. uppehållstillstånd som det har beviljat.

Utlänningsverket kan besluta att ett uppehållstillstånd inte skall återkallas i sådana fall som avses i 58 § 2 mom.

67 §

Utlänningsverket som uppehållstillståndsmyndighet

Utlänningsverket beviljar

- 1) första uppehållstillstånd för en utlänning som befinner sig utomlands,
- 2) första uppehållstillstånd för en utlänning som kommit till landet utan uppehållstillstånd i de fall som avses i 49, 49 a, 51, 52 och 52 a §,

3) uppehållstillstånd i sådana fall då polis-inrättningen i häradet har fört ansökan till Utlänningsverket för avgörande.

Utlänningsverket återkallar uppehållstillstånd på de grunder som anges i 58 § 1, 2 och 6 mom. samt återkallar på de grunder som nämns i 58 § 4 och 5 mom. uppehållstillstånd som det har beviljat.

Beslut om att uppehållstillstånd inte skall återkallas i sådana fall som avses i 58 § 3 mom. fattas av Utlänningsverket.

Utlänningsverket är den kontaktpunkt för informationsutbyte som avses i artikel 25 i rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning.

68 §

Den lokala polisen som uppehållstillståndsmyndighet

Polisinrättningen i häradet beviljar

- 1) uppehållstillstånd för en sådan familjemedlem till en finsk medborgare som befinner sig i Finland samt för dennes minderåriga ogifta barn,

2) nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd, och

3) permanent uppehållstillstånd för en utlänning som vistas i landet.

68 §

Den lokala polisen som uppehållstillståndsmyndighet

Polisinrättningen i häradet beviljar

- 1) uppehållstillstånd för en sådan familjemedlem till en finsk medborgare som befinner sig i Finland samt för dennes minderåriga ogifta barn,

2) nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd,

3) permanent uppehållstillstånd för en utlänning som vistas i landet, och

4) *EG-uppehållstillstånd för varaktigt bo-*

Gällande lydelse

Polisinrättningen i häradet återkallar på de grunder som anges i 58 § 1, 3 och 4 mom. ett uppehållstillstånd som den har beviljat.

Polisinrättningen i häradet överför uppehållstillstånd till nya resedokument

79 §

Obegränsat arbete med stöd av annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare

Rätt att förvärvsarbeta har en utlänning som har beviljats permanent uppehållstillstånd eller kontinuerligt uppehållstillstånd på grundval av annat än arbete eller yrkesutövning

149 §

Utvisningsgrunder

En utlänning som har haft uppehållstillstånd får utvisas ur landet, om

1) han eller hon vistas i landet utan uppehållstillstånd, när ett sådant krävs,

2) han eller hon konstaterats ha gjort sig skyldig till ett brott för vilket det föreskrivna maximistraffet är fängelse i minst ett år, eller om han eller hon konstaterats ha gjort sig skyldig till upprepade brott,

3) han eller hon genom sitt uppträdande har visat att han eller hon är farlig för andras säkerhet, eller om

4) han eller hon i Finland har bedrivit, eller det med hänsyn till hans eller hennes tidigare verksamhet eller annars finns grundad anledning att misstänka att han eller hon i Finland börjar bedriva verksamhet som äventyrar den nationella säkerheten eller *Finlands förhållanden till en främmande stat.*

På den grund som föreskrivs i 1 mom. 2

Föreslagen lydelse

satta.

Polisinrättningen i häradet återkallar på de grunder som anges i 58 § 1, 2, 4 och 5 mom. ett uppehållstillstånd som den har beviljat.

Polisinrättningen i häradet överför uppehållstillstånd till nya resedokument.

79 §

Obegränsat arbete med stöd av annat uppehållstillstånd än uppehållstillstånd för arbetstagare

Rätt att förvärvsarbeta har en utlänning som har beviljats permanent uppehållstillstånd, *EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta* eller kontinuerligt uppehållstillstånd på grundval av annat än arbete eller yrkesutövning.

149 §

Utvisningsgrunder

En utlänning som har haft uppehållstillstånd får utvisas ur landet, om

1) han eller hon vistas i landet utan uppehållstillstånd, när ett sådant krävs,

2) han eller hon konstaterats ha gjort sig skyldig till ett brott för vilket det föreskrivna maximistraffet är fängelse i minst ett år, eller om han eller hon konstaterats ha gjort sig skyldig till upprepade brott,

3) han eller hon genom sitt uppträdande har visat att han eller hon är farlig för andras säkerhet, eller om

4) han eller hon i Finland har bedrivit, eller det med hänsyn till hans eller hennes tidigare verksamhet eller annars finns grundad anledning att misstänka att han eller hon i Finland börjar bedriva verksamhet som äventyrar den nationella säkerheten.

En utlänning som i Finland har beviljats EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kan utvisas ur landet endast om han eller hon utgör ett omedelbart och tillräckligt allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten.

På den grund som föreskrivs i 1 mom. 2

punkten får även en sådan utlänning utvisas som med stöd av 3 kap. 4 § strafflagen inte dömts till straff såsom otillräknelig.

En flykting får utvisas på de grunder som avses i 1 mom. 2–4 punkten. Flyktingen får dock inte utvisas till sitt hemland eller permanenta bosättningsland, om han eller hon fortfarande är i behov av internationellt skydd när det gäller detta land. En flykting får utvisas endast till en stat som samtycker till att ta emot honom eller henne

punkten får även en sådan utlänning utvisas som med stöd av 3 kap. 4 § i strafflagen inte dömts till straff såsom otillräknelig.

En flykting får utvisas på de grunder som avses i 1 mom. 2-4 punkten. Flyktingen får dock inte utvisas till sitt hemland eller permanenta bosättningsland, om han eller hon fortfarande är i behov av internationellt skydd när det gäller detta land. En flykting får utvisas endast till en stat som samtycker till att ta emot honom eller henne.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .
—————

2.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om studiestöd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 januari 1994 om studiestöd (65/1994) 1 § 3 mom., sådant det lyder
i lag 399/2006, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

1 §

*Tillämpningsområde**Tillämpningsområde*

Studiestöd kan beviljas en i Finland stadigvarande bosatt utlänning som vistas i landet av någon annan orsak än studier, om han eller hon

1) har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd enligt 33 § i utlänningslagen (301/2004),

2) är medborgare i Europeiska unionen eller en därmed jämförbar person eller familjemedlem till en sådan enligt 153 och 154 § i utlänningslagen och hans eller hennes uppehållsrätt har registrerats på basis av 159 § i utlänningslagen, eller

3) är nordisk medborgare enligt 157 § i utlänningslagen och har registrerat sin vistelse så som överenskommits om folkbokföring mellan de nordiska länderna.

Studiestöd kan beviljas en i Finland stadigvarande bosatt utlänning som vistas i landet av någon annan orsak än studier, om han eller hon

1) har beviljats kontinuerligt (A) eller permanent (P) uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta (P-EG) enligt utlänningslagen (301/2004),

2) är medborgare i Europeiska unionen eller en därmed jämförbar person eller familjemedlem till en sådan enligt utlänningslagen och hans eller hennes uppehållsrätt har registrerats eller han eller hon har beviljats en uppehållstillståndshandling på basis av 10 kap. i utlänningslagen, eller

3) är nordisk medborgare som har registrerat sin vistelse enligt 157 § i utlänningslagen så som överenskommits om folkbokföring mellan de nordiska länderna.

Denna lag träder i kraft den 20 .
